

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015 r.

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

**dokonanej w dniach 10-11 stycznia 2017 r.
na kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej”
prowadzonym w obszarze sztuki, w dziedzinie sztuki muzyczne, w dyscyplinach:
dyrygentura, instrumentalistyka, kompozycja oraz teoria muzyki
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowanym o profilu
ogólnoakademickim w formie studiów stacjonarnych na Wydziale Sztuki
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie**

**przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: prof. Joachim Pichura – ekspert PKA
członkowie:
prof. Jerzy Swoboda – ekspert PKA
prof. Jan Pilch – ekspert PKA
mgr Agnieszka Socha-Woźniak – ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia
jakości kształcenia
Łukasz Pietrzykowski – ekspert PKA ds. studenckich**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” prowadzonym na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dokonana została z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. PKA po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku studiów. Poprzednia wizytacja przeprowadzona była w roku akademickim 2010/2011 – kierunek „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” na mocy Uchwały Prezydium PKA z dnia 10 marca 2011 r. otrzymał wówczas ocenę pozytywną. Jak wynika z Raportu Samooceny, Uczelnia nie w pełni dostosowała się do zaleceń Zespołu PKA w zakresie zasad rekrutacji, oraz stosowania na kierunku muzycznym struktury określonej jako pracownia. Pozostałe zalecenia Zespołu PKA zostały zrealizowane. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię

raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

. W toku wizytacji Zespół dokonał przeglądu prac dyplomowych i etapowych, a także przedłożonej dokumentacji. Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował władze Uczelni i jednostki na spotkaniu podsumowującym.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	Niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3. Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5. Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia,

w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednio wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.*

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena: **WPEŁNI**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1. Misją Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie jest wszechstronna działalność na rzecz rozwoju kształcenia wysokiej jakości absolwentów i kadr naukowych, realizacja badań naukowych dostosowanych do potrzeb gospodarki regionu i kraju oraz wzbogacenie kultury narodowej. Program rozwoju Wydziału Sztuki, w tym ocenianego kierunku, wpisuje się w strategię rozwoju Uczelni. Koncepcja kształcenia na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej jest wynikiem przyjętej przez Senat UWM uchwałą nr 55 z dnia 26 października 2012 strategii rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego na lata 2010-2020. Zgodnie z tym dokumentem Wydział Sztuki UWM opracował program rozwoju na lata 2016-2020. Realizację założeń przyjętej koncepcji oraz uzyskiwane w jej ramach efekty kształcenia kontrolowane są, zgodnie z polityką jakości, poprzez wdrożony WSZJK i jego odpowiednie procedury takie jak: ankiety badające opinie absolwentów o osiągniętych efektach kształcenia, kontrola dyscypliny i jakości prowadzonych zajęć, a także współpraca z interesariuszami zewnętrznymi. System oceny jakości programów studiów oraz zasad weryfikacji efektów kształcenia reguluje zarządzenie nr 3/2015 Rektora UWM z 14 stycznia 2015 określające ramową procedurę i zasady jej działania.

Realizowana na Wydziale Sztuki koncepcja kształcenia w głównych założeniach nakierowana jest na wyposażenie studentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne do podjęcia pracy na rynku krajowym i międzynarodowym w obszarze szeroko rozumianej kultury, sztuki i edukacji muzycznej. Znalazło to odzwierciedlenie we wspomnianym wyżej programie rozwoju wydziału na lata 2016 – 2020. Powołano „Programową Radę Patronacką Wydziału Sztuki” złożoną z 8 instytucji kultury Olsztyna i regionu celem opiniowania programu kształcenia na wydziale i tym samym podniesienia jakości kształcenia.

Uwzględniono wzorce płynące z doświadczenia i kontaktów krajowych jak i w niewielkim stopniu międzynarodowych, pracowników wydziału. Kontakty międzynarodowe obejmują współpracę z Uniwersytetem w Lipsku, Heidelbergu, Ljubljanie, a także organizację międzynarodowych projektów artystycznych. Intensywność i liczba pracowników oraz studentów biorących udział w tej współpracy nie jest jednak zbyt duża.

1.2 Plany rozwoju kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk muzycznych uwzględniają tendencje rozwojowe zachodzące w tej dyscyplinie i odnoszą do nich efekty kształcenia. Identyfikacja potrzeb otoczenia społecznego dokonana przy pomocy interesariuszy zewnętrznych - Programowej Rady Patronackiej Wydziału Sztuki doprowadziła do sformułowania planu rozwoju Wydziału zawartym w opracowanym dokumencie na lata 2016-2020. Planuje się poszerzenie oferty kształcenia o obszary związane ze sztuką użytkową i sferą biznesu poprzez studia podyplomowe lub nowe, interdyscyplinarne kierunki studiów dziennych. W ten sposób zostanie uzupełniony dotychczasowy, akademicki profil kształcenia o propozycje dające absolwentom możliwości zatrudnienia m. in. na rynku reklamy audiowizualnej, impresariatu sztuki oraz szeroko rozumianej produkcji muzycznej.

W perspektywie roku 2019/20 jest planowane utworzenie nowych kierunków studiów w kooperacji z jednostkami organizacyjnymi Wydziału (Instytut Muzyki, Instytut Sztuk Pięknych, Katedra Nauk o Sztuce i Wiedzy o Kulturze) W celu zwiększenia atrakcyjności kształcenia, w wyniku analizy potrzeb rynku, planowane jest od roku akademickiego 2019/20 utworzenie nowego kierunku: *realizacja dźwięku i produkcja muzyczna - studia*

I stopnia Zakłada się również kontynuowanie i rozwijanie współpracy edukacyjnej z instytucjami z terenu miasta Olsztyna poprzez prowadzenie studiów podyplomowych oraz cyklicznych kursów i warsztatów muzycznych kierowanych nie tylko do środowiska akademickiego. Studia podyplomowe obejmować będą takie specjalności jak: „*Impresariat Sztuki*”, „*Rytmika i Taniec*”, „*Muzyka w kształceniu wczesnoszkolnym i przedszkolnym*”.

Również monitorowanie zmian zachodzących w systemie edukacyjnym skutkuje wprowadzaniem korekt do programów nauczania przedmiotów oraz doбором adekwatnych do tych zmian praktyk studenckich.

Plany rozwoju kierunku zakładają także zwiększenie kompetencji kadry naukowo-dydaktycznej, m.in. poprzez uczestnictwo w konferencjach z udziałem naukowców reprezentujących wiodące zagraniczne i krajowe ośrodki naukowe, oraz wzrost aktywności pedagogów na forum międzynarodowym.

1.3 Wydział Sztuki Uniwersytetu Warmińsko Mazurskiego przyporządkował oceniany kierunek studiów do obszaru kształcenia w zakresie sztuki, dziedzinie sztuki muzyczne, dyscyplin artystycznych: dyrygentura, instrumentalistyka, kompozycja i teoria muzyki

Efekty kształcenia odnoszą się do powyższego obszaru określone zgodnie z założeniami ministerialnymi, uwzględniają umiejętności, wiedzę i kompetencje społeczne. Zostały one zatwierdzone odpowiednią uchwałą senatu zawartą w raporcie samooceny.

1.4 Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku, przyjęte mocą uchwały Senatu UWM nr 672 z dnia 06 marca 2015 r dla studiów I stopnia i uchwałą nr 673 z dnia 06 marca 2015 r dla studiów II stopnia, są spójne z opisem efektów kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie sztuki – zawartym w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011, dla profilu ogólnoakademickiego. Na obu stopniach kształcenia efekty kierunkowe są osiągane poprzez realizację efektów przedmiotowych przyporządkowanych do dyscyplin dyrygentura, instrumentalistyka, kompozycja i teoria muzyki. Przedmiotowe efekty są skorelowane z treściami i metodami kształcenia oraz metodami ich weryfikacji wyszczególnionymi w sylabusach.

Sformułowane efekty kształcenia uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, aktywności w pracy oraz dalszej edukacji. Są one także powiązane z przyjętą koncepcją kształcenia i planami rozwoju kierunku. Efekty kierunkowe w treściach szczegółowych są spójne z efektami kształcenia dla obszaru kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego do którego kierunek został przyporządkowany, określonymi w KRK dla Szkolnictwa Wyższego.

Zakładane efekty kształcenia dla studiów II stopnia, specjalności „Edukacja muzyczna szkolna” są także zgodne ze standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. pozycja 572 z późn. zm.).

Plan studiów obejmuje przedmioty z zakresu nauk podstawowych właściwych dla ocenianego kierunku studiów (psychologia, pedagogika, metodyka przedmiotu muzyka, harmonia), przedmioty o charakterze praktycznym, w tym zajęcia laboratoryjne i warsztatowe, (również zajęcia indywidualne z II instrumentu na studiach I stopnia), ogólnouczelniane z obszaru nauk humanistycznych i społecznych oraz praktyki pedagogiczne i zawodowe odbywane w wybranych instytucjach kultury i placówkach oświatowych. Odniesione do nich efekty kształcenia odpowiadają profilowi kształcenia w obszarze sztuki i są zgodne z planami rozwoju kierunku, które zakładają doskonalenie programów na wszystkich poziomach

kształcenia zmierzające do wszechstronnego rozwoju talentu, inteligencji twórczej i osobowości artystycznej studentów oraz zapewnienia im wiedzy i umiejętności, które będą adekwatne do oczekiwań rynku pracy.

Opis efektów kształcenia zawarty w sylabusach, choć w większości sformułowany w sposób jasny i zrozumiały, w przypadku niektórych przedmiotów jest niekompletny lub nie zawiera ich wcale. Dotyczy to np. przedmiotów: Zakładanie własnego przedsiębiorstwa, Prawo pracy, Kształcenie słuchu z metodyką, Etykieta. Sylabusy są udostępnione do wglądu w systemie USOSweb na stronie internetowej UWM.

Sformułowanie szczegółowych efektów kształcenia pozwala na stworzenie systemu ich weryfikacji; właśnie ta szczegółowość umożliwia skonstruowanie adekwatnych kryteriów oceny. W praktyce weryfikacja efektów dokonywana jest dzięki wprowadzonemu systemowi egzaminów i różnych form zaliczeń. W przypadku kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, trudność w analizowaniu zgodności zakładanych efektów kształcenia z formułowaną sylwetką absolwenta stwarza - obowiązujący dla całej Uczelni - semestralny opis poszczególnych przedmiotów (sylabusów), a tym samym brak możliwości prześledzenia np. odpowiedniej sekwencji wprowadzanych przedmiotów, właściwej progresji wprowadzanych treści nauczania i tym samym określenia rzeczywistych możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia.

W czasie spotkania z ZO PKA studenci wskazali, iż są zaznajamiani z efektami kształcenia na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. Studenci ocenili, że efekty kształcenia sformułowano w sposób zrozumiały i możliwy do weryfikacji. Stwierdzili również iż zakładane efekty kształcenia są adekwatne do specyfiki ich kierunku, poziomów studiów, a także w pełni uwzględniają zdobywanie przez nich pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych – w tym umiejętności twórczo – artystycznych, zgodnymi z wymaganiami rynku pracy.

1.5 Sposób doboru przedmiotów i ich treści, konstrukcja programu studiów i jego spójność nie budzą większych zastrzeżeń, choć w kilku szczegółach wymagają pewnych korekt./ zbyt mała faktyczna liczba przedmiotów do wyboru, dyskusyjne przypisanie liczby punktów ECTS i czasu poświęconego na zajęcia kontaktowe w przedmiotach o bardzo podobnym profilu i treściach- np. Pracownia projektu dyplomowego – Zespoły muzyczne – Zespoły muzyczne z metodyką/

Stosowane metody dydaktyczne oraz metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia jak najbardziej prawidłowe i efektywne.

Moduły kształcenia zostały wyodrębnione prawidłowo, sekwencja ich wprowadzania także nie budzi zastrzeżeń, poza formą ujęcia sylabusów w przypadku przedmiotów trwających dłużej niż jeden semestr, których w programie studiów jest kilka, (np. Dyrygowanie, Akompaniament, Kształcenie słuchu, Kształcenie słuchu z metodyką) W przypadku analizy sylabusów tych przedmiotów nie widać wyraźnie zróżnicowania treści i ich progresji, a zakres efektów kształcenia jest bardzo podobny lub wręcz identyczny.

1.5.1. Na studiach II stopnia ocenianego kierunku prowadzone są dwie specjalności: *muzyka estradowa i edukacja muzyczna szkolna*. Ta druga specjalność posiada program kształcenia zgodny z wymaganiami ujętymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela. Plan studiów zawiera m.in. przedmioty z zakresu psychologii (60 godz.), pedagogiki (30 godz.) oraz metodyki nauczania (90 godz.). Określone zostały zasady odbywania praktyk pedagogicznych i ich wymiar. Liczba godzin praktyk

pedagogicznych jest zgodna ze standardami.

1.5.2. Ocenę doboru treści programowych i ich zgodności z zakładanymi efektami kształcenia umożliwi analiza sylabusów opracowanych dla każdego przedmiotu z uwzględnieniem uwag zawartych w poprzednich punktach. Warto podkreślić, iż sylabusy zawierają aktualną literaturę przedmiotu, co pozwala na prezentację aktualnego stanu wiedzy odniesionego do kierunku edukacja artystyczna. Realizowane treści programowe dobrane są zgodnie z zakładanymi efektami kształcenia, a sprecyzowane cele dydaktyczne oraz wymagania egzaminacyjne mogą być weryfikowane podczas egzaminów i zaliczeń. Do kluczowych treści kształcenia na studiach pierwszego stopnia należą: przedmioty zawierające elementy metodyki, psychologii i pedagogiki jak i przedmioty muzyczne, np. dyrygowanie, chór, instrument II, czy literatura muzyczna. Program studiów zawiera także treści związane z animacją kultury jako aktualnym nurtem pedagogicznym i metodą pracy w środowisku lokalnym, opanowanie większych form cyklicznych, różnicowanie techniki manualnej w zależności od stylu i epoki w której powstało dzieło muzyczne, wybrane zagadnienia teoretyczne i praktyczne dotyczące reguł poznania naukowego; na studiach drugiego stopnia, w zależności od specjalizacji, program studiów został odpowiednio wyprofilowany uwzględniając zwiększoną liczbę przedmiotów ściśle związanych ze specjalnością.

Pewne wątpliwości budzi zawartość sylabusu przedmiotu „*Pracownia dyplomowa dzieła artystycznego*” i przypisana mu wartość punktów ECTS. Jakkolwiek liczba przypisanych punktów ECTS jest zgodna z wytycznymi w sprawie zatwierdzania programów studiów wyższych zawartymi w uchwale senatu uczelni nr 634 z dnia 19 grudnia 2014 r. to jednak zawartość treści programowych przedmiotu w stosunku do zakładanych efektów kształcenia jest nieprawidłowa. Ponadto treści programowe są zbieżne, prawie identyczne z efektami takich przedmiotów jak: zespoły muzyczne z metodyką, prowadzenie chóru.

Pomimo tych zastrzeżeń można uznać, że zawarte w programie studiów treści nauczania są zgodne z zakładanymi efektami kształcenia i zapewniają możliwość uzyskania przez studentów tych efektów. Szeroki zakres treści zawartych w programie nauczania, a także analiza zawartych w sylabusach pozycji z literatury podstawowej i uzupełniającej oraz pozostałe, wymienione powyżej wnioski, pozwalają sądzić, że absolwenci będą posiadać umiejętność prowadzenia badań i samodzielnego pogłębiania wiedzy, a także posiadać odpowiednie kompetencje społeczne niezbędne w działalności badawczej.

Obraz realizacji efektów kształcenia dają przede wszystkim wyniki studentów osiągnięte podczas egzaminów (ocenianych przez komisje) oraz prace pisemne. Również ocena jakości i skuteczności działań artystycznych i naukowych prowadzonych przez studentów w ramach różnego typu projektów świadczy o prawidłowym przełożeniu postulatów teoretycznych na praktykę. Spośród losowo wybranych prac dyplomowych (zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia) wszystkie z nich były zgodne z treściami kształcenia sformułowanymi dla kierunku studiów.

Plan studiów obejmuje: przedmioty z zakresu nauk podstawowych właściwych dla ocenianego kierunku studiów (psychologia, pedagogika, metodyka przedmiotu muzyka, harmonia), przedmioty o charakterze praktycznym, w tym zajęcia laboratoryjne i warsztatowe, oraz zajęcia indywidualne (gra na fortepianie, II instrument na studiach I stopnia), ogólnouczelniane z obszaru nauk humanistycznych i społecznych oraz praktyki pedagogiczne i zawodowe odbywane w wybranych instytucjach kultury i placówkach oświatowych. Odniesione do nich efekty kształcenia odpowiadają profilowi kształcenia w obszarze sztuki i są zgodne z planami rozwoju kierunku, które zakładają doskonalenie programów na wszystkich poziomach kształcenia zmierzające do wszechstronnego rozwoju talentu, inteligencji twórczej i osobowości artystycznej studentów oraz zapewnienia im

wiedzy i umiejętności, które będą adekwatne do oczekiwań rynku pracy.

W związku z aktywnością artystyczną i naukową, nauczycieli akademickich, a tym samym ze zdobywanym na tym polu nowym doświadczeniem i wiedzą, założenia programowe w zakresie poszczególnych przedmiotów są systematycznie uaktualniane o nowe treści. Ważne miejsce zajmuje wprowadzanie do treści kształcenia problematyki regionalnej, między innymi twórczości urodzonego na Warmii Feliksa Nowowiejskiego.

1.5.3. Stosowane w procesie kształcenia metody są zróżnicowane ze względu na rodzaj i charakter zajęć. W sylabusach są wskazane stosowane metody nauczania, począwszy od tradycyjnego wykładu informacyjnego czy problemowego, dyskusji, pracy z tekstem muzycznym bądź literackim po ćwiczenia techniki wykonawczej indywidualnej czy grupowej. Specyfiką kierunku są zajęcia indywidualne w relacji nauczyciel – uczeń (dyrygowanie, emisja głosu, fortepian, instrument II), zajęcia w małych grupach (czytanie partytur, instrumentacja, akompaniament, aranżacja i propedeutyka kompozycji). Pozostała część zajęć odbywa się w grupach 6-9 osobowych (kształcenia słuchu, harmonia, technologia informacyjna) Pozwala to na prowadzenie aktywizujących form pracy ze studentami, inspirujących do samodzielnego uczenia się i rozwoju osobistego. Stosowane w procesie kształcenia metody uwzględniają samodzielne uczenie się studentów (np. ćwiczenie na instrumencie) oraz aktywizujące formy pracy (np. samodzielne przygotowywanie utworów zespołowych) W sylabusach przedmiotów wskazano stosowane metody kształcenia. Obejmują one metody standardowe – jak uczestnictwo w tradycyjnym wykładzie, ćwiczeniach, przygotowanie projektu, prezentacji, prace z tekstem. Stosowane są także metody związane ze specyfiką kierunku, jak na przykład wykonanie pracy w trakcie zajęć warsztatowych – przygotowanie programu muzycznego, dyrygowanie, współpraca z akompaniatorem.

Przewidziano stosowanie metod obejmujących zajęcia grupowe i indywidualne. Stosowane metody umożliwiają studentom na studiach I stopnia przygotowanie do prowadzenia badań, zaś na studiach drugiego stopnia– udział w prowadzeniu badań (na przykład na przedmiocie *Pracownia projektu dyplomowego*).

Studenci w czasie spotkania z ZO PKA wskazali, że stosowane metody dydaktyczne w pełni pozwalają im na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz postaw. Tym samym umożliwiają one studentom przygotowanie do prowadzenia badań obejmujące podstawowe umiejętności: formułowanie i analiza problemów, dobór odpowiednich metod badawczych, prezentacja wyników badań.

1.5.4 . Na trwających 6 semestrów studiach I stopnia program jest realizowany w zależności od semestru , w ramach trzech lub czterech modułów: ogólnego, podstawowego, kierunkowego i praktycznego (praktyki zawodowe) W ramach tych modułów student uzyskuje 180 punktów ECTS.

Na trwających 4 semestry studiach II stopnia program jest realizowany również w ramach podobnych modułów: ogólnego, kierunkowego, podstawowego i praktycznego. W ramach tych modułów student uzyskuje 120 punktów ECTS. Punkty są przydzielane w wyniku oceny potrzebnego do realizacji programu przedmiotu wkładu pracy. Najwyższą punktację (zgodnie z obowiązującą na UWM uchwałą senatu) mają przedmioty przygotowujące pracę dyplomową – w tym wypadku: Seminarium pracy dyplomowej i Pracownia dyplomowa dzieła artystycznego co nie jest do końca zgodne ze specyfiką kierunku jakim jest Edukacja artystyczna w zakresie sztuki. Z pewnością również dużego wkładu pracy wymaga realizacja przedmiotu np. dyrygowanie ,zespół wokalny, zespół instrumentalny, chór.

W opinii Zespołu PKA problem ten wymaga korekty i weryfikacji. Liczba przydzielanych punktów ECTS uwarunkowana jest włożonym nakładem pracy oraz stopniem trudności w opanowaniu określonych kompetencji ale także winna uwzględniać specyfikę poszczególnych przedmiotów. Liczba punktów ECTS uzyskiwana po studiach I (180) i II (120) stopnia jest zgodna z wymaganiami Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym. Najwyżej wycenione są moduły kierunkowe i specjalistyczne zgodnie z założeniami programowymi i założonymi efektami kształcenia.

Czas trwania studiów oraz nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS umożliwiają osiągnięcie określonych dla ocenianego kierunku efektów kształcenia.

1.5.5. Na studiach I stopnia procentowy udział punktów ECTS dla zajęć z nauk podstawowych dla obszaru sztuki wynosi 43,3 % ogółu ECTS (78 pkt ECTS z zakresu przedmiotów podstawowych właściwych dla ocenianego kierunku, a 16,5 pkt. ECTS przypisano modułom z zakresu nauk humanistycznych). Na studiach II stopnia procentowy udział punktów ECTS przypisanych zajęciom z nauk podstawowych dla obszaru sztuki wynosi również ponad 50% (61 ECTS) właściwych dla ocenianego kierunku, w tym o charakterze praktycznym 55 pkt ECTS , z zakresu nauk podstawowych właściwych dla ocenianego kierunku 6 pkt ECTS, a z nauk humanistycznych 15 pkt ECTS). Program kształcenia obejmuje moduły zajęć powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie sztuki przyporządkowane kierunkowi „Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej”. Około 78% punktacji ECTS zarówno na studiach I jak i II stopnia obejmuje obszary łączone z badaniami w ramach omawianego kierunku (tabela nr 3 Raportu Samooceny), a programy studiów korespondują z prowadzonymi w ramach Katedr projektami badawczymi, zapewniając tym samym umiejętności niezbędne do uczestnictwa czynnego studentów w konferencjach, warsztatach i kursach.

1.5.6. Z informacji zawartych w raporcie samooceny wynika, iż studenci mają zapewnioną możliwość elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia poprzez udział w przedmiotach ogólnouczelnianych, czy przedmiotach do wyboru. Analiza stanu faktycznego wskazuje, iż na studiach I stopnia zaliczono do puli przedmiotów do wyboru przedmioty takie jak m.in. Język obcy, Wychowanie fizyczne, Praktyka zawodowa, Pracownia dyplomowa, Metodyczne warsztaty zawodowe, przedmiot kształcenia ogólnego, Fakultet, czy II instrument – przypisując jednocześnie 33,5% ogółu punktów ECTS. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wskazali jednoznacznie na ograniczoną możliwość wyboru przedmiotów z puli do wyboru głównie do zajęć z Fakultetu, II instrumentu. Jednocześnie wskazali, iż pozostałe przedmioty zakwalifikowane jako do wyboru stanowią w zasadzie przedmioty obligatoryjne. Są to takie przedmioty jak: Wychowanie fizyczne, Przedmioty kształcenia ogólnego, Seminarium pracy dyplomowej, Metodyczne warsztaty zawodowe, Pracownia dyplomowa dzieła artystycznego, Praktyka zawodowa.

W związku z powyższym ZO PKA stwierdza, iż na studiach I stopnia studenci nie mają zagwarantowanej możliwości elastycznego kształtowania procesu kształcenia w minimalnym wymiarze 30% wartości punktów ECTS. Na studiach II stopnia studenci mają możliwość wyboru przedmiotów do wyboru spośród m.in. Przedmiotu kształcenia ogólnego, Warsztatów językowych, Pracowni dyplomowej, Metodycznych warsztatów językowych, Fakultetów, Zespołów muzycznych z metodyką, Instrumentoznawstwa praktycznego. Studenci studiów II stopnia obecni na spotkaniu z ZO PKA wskazali, iż mają możliwość elastycznego kształtowania procesu kształcenia na tym stopniu studiów w wymiarze ponad 30% wartości ogółu punktów ECTS. Ponadto studenci mają możliwość wyboru jednej z dwóch ścieżek specjalnościowych: Muzyki estradowej bądź Edukacji Muzyczno - Szkolnej. Moduły

przedmiotów specjalnościowych dla tych specjalności obejmują 43% punktów ECTS uzyskiwanych podczas studiów. Zatem wymóg uzyskania min. 30% punktów poprzez wybór zostaje dla studentów II stopnia studiów spełniony. Studenci pozytywnie ocenili także sposób wyboru przedmiotów, zakres dostępnych pracowni/przedmiotów, a także przyjęte zasady zapisów na nie.

1.5.7. Zajęcia na wizytowanym kierunku odbywają się w formie wykładów, ćwiczeń, seminariów, zajęć indywidualnych, lektoratów i praktyk. Proporcje liczby godzin przeznaczonych na poszczególne rodzaje zajęć są zachowane i w ocenie Zespołu PKA – prawidłowe. W ocenie studentów są one adekwatne do specyfiki kierunku artystycznego – zwłaszcza zajęcia ćwiczeniowe realizowane w formie indywidualnego kontaktu nauczyciela ze studentem. Program kształcenia przewiduje w pierwszej kolejności realizowanie treści podstawowych i teoretycznych, a następnie treści specjalistycznych i ćwiczeniowych. Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili sekwencję przedmiotów oraz poszczególnych zajęć. Studenci wybitnie uzdolnieni mogą korzystać z indywidualizacji procesu kształcenia w formie studiowania w ramach indywidualnego programu kształcenia, natomiast studenci niepełnosprawni mogą studiować w formie indywidualnej organizacji studiów. Na wizytowanym kierunku nie jest prowadzone kształcenie z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wyrazili zadowolenie z organizacji kształcenia, w tym ze stosowanych form zajęć i możliwości indywidualizacji procesu kształcenia. Ich zdaniem pozwala to w pełni na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia z uwzględnieniem zdobycia wiedzy, niezbędnych umiejętności i postaw – w tym w odniesieniu do prowadzenia badań naukowych, a także działalności artystycznej związanej z kierunkiem. Opinia Zespołu PKA jest zbieżna z oceną studentów.

1.5.8. Studenci są zobowiązani do realizacji praktyk zawodowych na studiach I i II stopnia, które odbywają się w wybranych instytucjach kultury oraz placówkach systemu oświaty. Na studiach I stopnia obejmuje ona po 30 godzin w semestrze IV, V i VI oraz 65 godzin po II roku studiów. Na studiach II stopnia przewidziano realizację praktyki zawodowej w wymiarze 30 godzin w semestrze II, III i IV. Tematyka praktyk obowiązuje studentów obu specjalności i obejmuje swym zakresem kwestie związane z upowszechnianiem kultury muzycznej, nabywaniem umiejętności animatora kultury, oraz nauczyciela muzyki. Zasady odbywania praktyk reguluje Regulamin Studiów Zawodowych w sprawie praktyk studenckich na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej. Nad przebiegiem praktyk czuwa opiekun praktyk wyznaczany spośród nauczycieli akademickich. Zaliczenie odbywa się na podstawie przedstawienia przez studenta dzienniczka praktyk wraz z opisem jej przebiegu oraz na podstawie przedstawienia konspektów prowadzonych zajęć. Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili kwestie związane z organizacją praktyk, w tym regulamin praktyk, a także pomoc Jednostki we wskazywaniu potencjalnych miejsc ich odbywania. W ocenie studentów praktyki zawodowe pozwalają im na lepsze osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia oraz ich praktyczne wykorzystania w potencjalnych miejscach pracy, co jest bardzo istotną kwestią na kierunku artystycznym.

1.5.9. Program studiów nie przewiduje realizacji zajęć w języku obcym. Studenci w trakcie spotkania ZO PKA wskazali, iż w ich ocenie nie ma konieczności wprowadzania tego rodzaju zajęć ze względu na specyfikę kierunku i brak zainteresowania z ich strony. Program studiów I stopnia przewiduje natomiast realizację lektoratów języka obcego, a na studiach II stopnia

warsztatów językowych. Studenci w trakcie spotkania z ZO PKA ocenili poziom tych zajęć jako zadowalający. Studenci posiadali niewielką wiedzę na temat systemu punktów ECTS, jednak uwzględniając posiadane przez siebie informacje (głównie nakład pracy odpowiadający 1 punktowi ECTS) ocenili prawidłowe ich oszacowanie dla poszczególnych przedmiotów. Zakres korzystania z programów wymiany studenckiej (Erasmus) jest znikomy. W roku akademickim 2013/14 skorzystało z niej jedynie dwoje studentów wyjeżdżających w ramach tego programu.. W pozostałych latach nikt nie uczestniczył w wymianie międzynarodowej. Problem ten został podkreślony przez zespół oceniający na spotkaniu z pracownikami wydziału.

1.6.1 Kryteria rekrutacji na wizytowanym kierunku reguluje Uchwała Nr 734 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 22 maja 2015 roku w sprawie zasad i trybu przyjmowania kandydatów na I rok studiów stacjonarnych w 2016 roku i Uchwała Nr 903 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 26 kwietnia 2016 roku w sprawie określenia liczby miejsc na I roku stacjonarnych studiów jednolitych magisterskich, pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2016/2017. Postępowanie rekrutacyjne na studia I stopnia jest dwuetapowe i obejmuje zdanie egzaminu wstępnego (z gry na fortepianie lub innym dowolnym instrumencie), a także zdanie sprawdzianu z predyspozycji słuchowych oraz głosowych). Uwzględniane są wyniki egzaminu maturalnego (kandydat dokonuje wyboru 3 przedmiotów spośród: biologii, historii, historii sztuki, matematyki, języka polskiego lub języka obcego nowożytnego). O przyjęciu na studia decyduje w pierwszej kolejności zdanie egzaminu praktycznego, a następnie konkurs świadectw.

O przyjęciu na studia II stopnia decyduje pozycja kandydata na liście rankingowej, która jest budowana w oparciu o ocenę z dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia (**bez ograniczenia dla dyplomu konkretnych kierunków**). Przewidziano także kryteria dla osób legitymujących się tzw. „starą maturą”, maturą międzynarodową oraz laureatów i finalistów olimpiad. Rekrutacja odbywa się drogą elektroniczną, a wszystkie informacje związane z procesem rekrutacyjnym znajdują się na stronie internetowej Uczelni. Podczas spotkania ZO PKA ze studentami pozytywnie ocenili oni kryteria rekrutacyjne dla studiów I i II stopnia. Studenci ocenili kryteria rekrutacji za adekwatne do specyfiki kierunku, przejrzyste i nie dyskryminujące jakiegokolwiek z grup kandydatów.

Należy zauważyć że w raporcie z wizytacji przeprowadzonej w 2010 roku wskazano na konieczność zmian w zasadach rekrutacyjnych na oceniany kierunek studiów. Trudno bowiem zaakceptować fakt, iż od kandydata na I stopień studiów nie wymaga się zaprezentowania umiejętności z gry na fortepianie, co ogranicza jego możliwości w realizacji niektórych przedmiotów obowiązujących na I roku studiów. Również formuła, że na studia II stopnia może zostać przyjęty kandydat legitymujący się dyplomem ukończenia dowolnego kierunku studiów, budzi duże wątpliwości.

W ocenie Zespołu PKA limity przyjęć na studia I i II stopnia odpowiadają potencjałowi dydaktycznemu Jednostki.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się w UWM w Olsztynie zostały określone w Uchwale nr 752 Senatu z dnia 30 czerwca 2015 roku . Na wydziale powołano Zespół ds. weryfikacji i potwierdzania kompetencji zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego. Zespół pracuje w składzie czteroosobowym, powołany został decyzją dziekana dnia 08 lutego 2014 roku. Procedura potwierdzania efektów uczenia się poza systemem

szkolnictwa wyższego jest określona jednorodnie dla całego uniwersytetu w sposób szczegółowy i przejrzysty. Powyższa procedura dostosowana obejmuje również wymagania wizytowanego kierunku studiów. Na uczelni działa punkt informacyjny PEU oraz instytucja Asesora sprawującego pieczę nad formalnym przebiegiem procesu.

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia na każdym etapie procesu kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów. Ocena jest dokonywana w formie egzaminów, zaliczeń i zaliczeń ze stopniem. W przypadku przedmiotów kierunkowych egzaminy odbywają się na końcu każdego semestru przed komisją egzaminacyjną, a studenci są oceniani na podstawie postępów w nauce. Egzaminy i zaliczenia umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej i praktyce zawodowej. Informacje na temat systemu oceny efektów kształcenia i sposobów weryfikacji zakładanych celów są podane w sylabusach (dostępnych na stronie internetowej Uniwersytetu) i zawierają informacje o kryteriach zaliczenia oraz wymagania egzaminacyjne.

Egzamin dyplomowy składa się z części artystycznej, oraz pracy pisemnej i jej obrony, a ich forma i tematyka są zgodne z koncepcją kształcenia i profilem, a także z obszarem sztuki do którego odnoszą się efekty kształcenia sformułowane dla ocenianego kierunku.

Pisemne prace dyplomowe z którymi zapoznał się Zespół PKA prezentują poziom zadowalający: spełniają wymagania określone dla ocenianego kierunku, odpowiadają poziomowi kształcenia i profilowi ogólnoakademickiemu. Tematy są zgodne z efektami kształcenia sformułowanymi dla ocenianego kierunku oraz ogólnoakademickim profilem studiów, treść i struktura prac wynikają z tematu, rozważania prowadzone są w oparciu o metody badawcze, stosowana terminologia jest prawidłowo wykorzystana, język wypowiedzi również nie budzi zastrzeżeń.

Opinie opiekunów pracy oraz recenzentów są zadowalające. W roku akademickim 2014/15 wprowadzono ujednolicony, szczegółowy arkusz oceny pracy dyplomowej zarówno dla promotora jak i recenzentów. Arkusz zawiera oceny we wszystkich kategoriach efektów kształcenia: wiedzy, kompetencji i umiejętności. Weryfikacji stopnia przestrzegania zasad poszanowania własności intelektualnej służy wdrożona w maju 2015 roku, zarządzeniem Rektora UWM w Olsztynie procedura Elektronicznego Archiwizowania Prac Dyplomowych która obejmuje sprawdzanie prac pisemnych przez antyplagiatowy program posiadany przez UWM.

Możliwość sprawdzenia stopnia osiągnięcia efektów przez studentów dają: analiza ocen uzyskanych z egzaminów śródrocznych oraz ocena egzaminu dyplomowego. Wynik analizy ocen uzyskanych przez studentów potwierdza, iż studenci na I stopniu studiów w większości uzyskali dobre oraz bardzo dobre oceny; studenci na II st. studiów uzyskali w większości bardzo dobre i dobre oceny, zanotowano nieliczne oceny dostateczne.

Stosowane metody dydaktyczne są adekwatne do założonych dla kierunku efektów kształcenia, co potwierdzają liczne osiągnięcia konkursowe, stanowiące najlepszą weryfikację dla studentów kierunków muzycznych, przykładowo:

2013

- Srebrny Dyplom za udział Zespołu MUSICA IN VIA w II Gdańskim Międzynarodowym Festiwalu Chóralnym w Gdańsku (Aula Akademii Muzycznej w Gdańsku)

2014

- Srebrny Dyplom za udział chóru MUSICA IN VIA w Międzynarodowym Festiwalu Pieśni Chóralnej w Międzyzdrojach

2015

- Złoty Dyplom za udział chóru ARS VOCALE w Jubileuszowym XL Wielkopolskim Świątce Pieśni i Muzyki w Rawiczu

2016

- II i III miejsce oraz wyróżnienie w konkursie dyrygenckim Uniwersyteckie Forum Dyrygenckie (organizator: Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy).

- Srebrny Dyplom dla zespołu działającego w ramach Koła artystyczno-naukowego „Ma non troppo” w XIII Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Chóralnej im. F. Nowowiejskiego w Barczewie.

1.7.2. Informacje na temat systemu oceniania student otrzymuje od nauczyciela akademickiego prowadzącego dany przedmiot w formie sylabusu. System zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników. Zasady oceniania są przejrzyste, a wymagania egzaminacyjne opisane w sylabusach. Ocena stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia koresponduje ze spełnieniem określonych kryteriów zaliczenia przedmiotu i programu studiów. Komisje egzaminacyjne dokonują oceny postępów czynionych przez studentów w oparciu o zapisy zawarte w sylabusach. Ocena dokonywana jest drogą konsensusu wszystkich członków komisji.

System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest bezstronny i zapewnia warunki równego traktowania studentów.

Sylabusy poszczególnych przedmiotów znajdują się w systemie USOSweb – zawarto w nich informacje na temat metod i zasad weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Podczas spotkania ZO PKA ze studentami wskazali oni, iż nauczyciele akademicy przedstawiają im sposoby i formy weryfikacji podczas pierwszych zajęć z danego przedmiotu i jednocześnie przestrzegają deklarowanych założeń. System oceny studentów, obejmujący każdy z etapów procesu kształcenia, określono w Regulaminie Studiów w rozdziałach X, XI, XVI i XVII. W trakcie spotkania ZO PKA ze studentami pozytywnie ocenili oni sposób weryfikacji zakładanych efektów kształcenia – w tym poszczególne formy i kryteria oceny na każdym etapie procesu kształcenia z uwzględnieniem procesu dyplomowania. Zdaniem studentów przyjęte formy i kryteria są transparentne, sprawiedliwe i w pełni dostosowane do specyfiki kierunku artystycznego z zakresu muzyki. Studenci wskazali, iż nie mają problemów z uzyskaniem informacji zwrotnej na temat przyczyn uzyskania poszczególnych ocen, jak również mają zapewnioną możliwość wglądu do prac zaliczeniowych.

Uzasadnienie:

- Analiza przedstawionych przez Uczelnię dokumentów, a także wnioski z wizytacji pozwalają stwierdzić, że w planach rozwoju kierunku uwzględniono tendencje zachodzące

w obszarze sztuki, a także w dziedzinie sztuki muzyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku: edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej. Pracownicy i studenci inicjują i realizują działalność artystyczną (liczne koncerty) i naukową (konferencje, publikacje) o zasięgu krajowym i międzynarodowym, a także działania na rzecz społeczności lokalnej (projekty artystyczne, publikacje). Władze ocenianego kierunku analizują potrzeby otoczenia społecznego dostosowując zarówno działalność, jak i programy nauczania do zmieniających się realiów rynku pracy. Realizowana jest również indywidualizacja procesu dydaktycznego, zgodnie z założeniem relacji: mistrz – uczeń.

- Strategia rozwoju kierunku: edukacja artystyczna w zakresie sztuk muzycznych ukierunkowana jest na: doskonalenie kompetencji kadry naukowo-dydaktycznej, doskonalenie jakości kształcenia z uwzględnieniem zmian zachodzących na rynku pracy oraz kontynuację współpracy z instytucjami regionu w zakresie edukacji muzycznej.

- Jednostka przyporządkowała w sposób prawidłowy oceniany kierunek studiów do obszaru kształcenia oraz wskazała dziedzinę, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku. Ponadto uzupełnieniem oferty dydaktycznej i kierunkowych efektów kształcenia są przedmioty z różnych dziedzin wiedzy, jak również z zakresu technologii informacyjnych, oraz przedmioty humanistyczne.

- Efekty kształcenia zakładane dla kierunku studiów *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* są spójne z efektami kształcenia dla obszaru sztuki, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do których kierunek ten został przyporządkowany; Większość została sformułowana w sposób jasny i zrozumiały, lecz w kilku przypadkach efekty przedmiotowe są niekompletne lub wręcz ich brak.

Wątpliwości budzi także liczba przypisanych punktów ECTS w przypadku niektórych przedmiotów a także duże podobieństwo treści kształcenia przy znacznych różnicach punktowych. Efekty kształcenia stanowią cele dydaktyczne przyjęte jako rezultat końcowy w dydaktyce (zamieszczone w sylabusach); uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych do prowadzenia działalności badawczej, praktyki zawodowej oraz podejmowania kolejnych etapów kształcenia.

- Program studiów opracowany dla ocenianego kierunku studiów oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej o profilu ogólnoakademickim. Wyraźnym mankamentem jest bardzo mała liczba przedmiotów do wyboru na I stopniu kształcenia.

- Zasady rekrutacji zarówno na I jak i II stopień studiów należy zweryfikować.

- Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, są zgodne z zaleceniami MNiSW.

- System sprawdzania i oceniania przyjęty dla kierunku umożliwia nadzór nad procesem uczenia się oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów kształcenia. Uzyskane przez studentów oceny oraz poziom merytoryczny prac pisemnych i dyplomów artystycznych są satysfakcjonujące.

- specyfiką wizytowanego kierunku studiów są zajęcia indywidualne prowadzone na relacji mistrz- uczeń, które wymagają dużego zaangażowania zarówno ze strony pedagoga jak i studenta.

- liczba godzin praktyk zawodowych jest zgodna z obowiązującymi standardami, zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie przedstawionego dzienniczka.

- Program studiów wizytowanego kierunku nie przewiduje realizacji zajęć w języku obcym.

4. Zalecenia

- zwiększyć w sposób znaczący liczbę przedmiotów do wyboru na studiach I stopnia.

- należy przeanalizować i dostosować procedurę realizacji oraz nazwę przedmiotu *Pracownia dyplomowa*, do wymogów kierunku muzycznego, o co wnioskowano w raporcie zespołu PKA w 2010 roku.

- należy dostosować formę zapisu sylabusów do wymagań kierunku jak również przeanalizować zapis niektórych sylabusów.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena **W PEŁNI**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1 Do minimum kadrowego kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” Uczelnia zgłosiła 16 nauczycieli akademickich, w tym 12 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich (5 z tytułem profesora i 7 ze stopniem naukowym doktora

habilitowanego) oraz 4 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z Władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe, a także dorobek naukowy i artystyczny nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone świadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego, na podstawie których stwierdzono, że wszystkie te osoby spełniają warunek ujęty w art. 112a i art. 9 a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.) – wszyscy nauczyciele akademicy złożyli oświadczenia o stanowieniu minimum kadrowego na wizytowanym kierunku studiów i żaden z nich nie przekroczył limitu minimum kadrowych określonego w art. 112a ust. 1 – 2 powyższej Ustawy.

Nauczyciele akademicy reprezentujący minimum kadrowe kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia w większości (z wyjątkiem 2 osób) spełniają wymagania określone w § 12 i 13 oraz 15 ust. 6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) w zakresie: dorobku naukowego lub artystycznego, liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, zatrudnienia ich w Uniwersytecie, a także wymiaru prowadzonych zajęć dydaktycznych. Dwie osoby (z tytułem naukowych profesora) nie mogą jednak być do tego minimum zaliczone, bowiem nie spełniły wymagań określonych w § 13 ust. 2 pkt. 1 przytoczonego wyżej rozporządzenia z dnia 3 października 2014 r. Zatem ZO zaliczył do minimum kadrowego kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej na poziomie studiów I i II stopnia 10 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 4 doktorów. Minimum kadrowe jest spełnione

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370).

Wynosi 1: 5,7 przy obowiązującym na wizytowanym kierunku granicznym 1 : 25.

Na podstawie analizy aktów mianowania oraz umów o pracę, a także informacji uzyskanych w czasie wizytacji można stwierdzić, że dla wszystkich nauczycieli akademickich będących w minimum kadrowym wizytowanego kierunku studiów Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie stanowi podstawowe miejsce pracy, są oni zatrudnieni w Uczelni od co najmniej kilkunastu lat i w większości - z wyjątkiem 3 osób - na czas nieokreślony, co dowodzi stabilności prowadzonej polityki kadrowej.

2.2 W procesie dydaktycznym prowadzonym na ocenianym kierunku bierze udział 29 nauczycieli akademickich, z czego 14 osób wliczonych jest do minimum kadrowego. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna zarówno z efektami kształcenia, jak i programem studiów.

Dorobek naukowy pracowników naukowo – dydaktycznych prowadzących zajęcia w ocenianej jednostce to publikacje związane z wykonawstwem muzycznym, twórczością muzyczną, zagadnieniami dotyczącymi teorii muzyki, psychologii muzyki, edukacji muzycznej. Obejmuje on także działalność artystyczną w postaci licznych koncertów. Najczęściej osoby te występują w charakterze dyrygentów - w koncertach chóralnych, czy wokalnie – instrumentalnych, realizując wiele nagrań płytowych i archiwalnych, będąc często członkami komisji jury konkursów chóralnych. Zapraszani są także do różnych gremiów eksperckich. Pedagodzy instrumentalni występują jako soliści, kameraliści lub są członkami

orkiestr symfonicznych.

Analiza dokumentacji przedstawionej przez jednostkę jednoznacznie wskazuje, że kwalifikacje oraz dorobek naukowy i artystyczny – wynikający z prowadzonych badań przez kadre naukowo – dydaktyczną ocenianego kierunku w pełni odpowiada stawianym wymogom i jest zgodny z efektami kształcenia określonymi dla kierunku, jak również z programem studiów. Dorobek nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów obejmuje obszar sztuki i zagadnienia naukowe zgodne z profilem kształcenia na kierunku: edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej

Kierunek nie prowadzi kształcenia na odległość.

2.3 Zasady i metody doboru kadry naukowo-dydaktycznej dostosowane są do potrzeb prowadzonego kształcenia i badań naukowych prowadzonych w Jednostce. Jakość prawidłowości powierzanych jej zadań weryfikowana jest hospitacjami prowadzonych zajęć opisanych w protokołach oraz okresową oceną każdego z pracowników w oparciu o istniejący na Uczelni „System Okresowej Oceny Nauczyciela Akademickiego” jak i badaniami opinii studentów i słuchaczy poprzez System Badań Ankietowych „Jakość realizacji zajęć dydaktycznych”. Liczba nauczycieli akademickich zaangażowanych w proces dydaktyczny jest adekwatna do liczby jego uczestników. W minionym roku akademickim tytuł profesora uzyskał jeden pracownik, zakończyła się również procedura habilitacyjna 4 doktorów (w latach 2012-2016). Stopień doktora uzyskało 2 pracowników dydaktycznych (2013-2016), co jest świadectwem prawidłowej polityki rozwoju kadry.

Skala, zakres i zasięg wymiany kadry dydaktycznej z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą, w tym mobilność kadry naukowo-dydaktycznej i dydaktycznej prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku oraz udział pracowników uczelni zagranicznych w prowadzeniu zajęć jest dalece niewystarczający.

2.4 Pracownicy realizujący kształcenie na ocenianym kierunku prowadzą szereg badań naukowych z obszaru sztuki, a także nauk społecznych i humanistycznych często we współpracy z grupami studenckimi. Badania te odpowiadają obszarowi kształcenia do którego został przyporządkowany kierunek wraz z dziedziną i dyscyplinami naukowymi, do których odnoszą się efekty kształcenia. Jest to działalność artystyczna oraz naukowa w zakresie obszaru sztuki, w dziedzinie – sztuki muzyczne, w dyscyplinach: dyrygentura, instrumentalistyka, prowadzenie zespołów wokalnych i wokально-instrumentalnych, wokalistyka. Rezultaty badań są prezentowane zarówno w postaci publicznych koncertów jak i publikacji. Miejscem ich upublicznienia są także konferencje, sesje naukowe, czy seminaria organizowane przez ocenianą jednostkę. Działalność nauczycieli akademickich ocenianej jednostki obejmuje także udział w krajowych i międzynarodowych jury, dokonywanie nagrań radiowych i telewizyjnych, organizację i realizację konferencji naukowych. Bardzo istotnym walorem ich działalności jest włączenie studentów do badań naukowych i artystycznych, a także do szeregu inicjatyw o charakterze interdyscyplinarnym, co umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia i realizację programu studiów, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w pracy artystycznej i naukowej.

2.5 Badania prowadzone w Instytucie Muzyki rozwijają się w dwóch obszarach: artystyczno-naukowym i naukowo-badawczym. Tematyka badawcza zawiera problematykę związaną z praktyką wykonawczą różnorodnej literatury muzycznej (uwzględnia również utwory kompozytorów Warmii i Mazur). Zajmuje się także teoretycznymi zagadnieniami związanymi

z historią muzyki, kulturą regionu czy interpretacją dzieła muzycznego. Pedagodzy-artyci związani z ocenianą Jednostką tworzą silne środowisko, mające ogromny wpływ na rozwój kultury i sztuki w regionie. Działają również aktywnie na poziomie ogólnokrajowym i międzynarodowym. Prowadzone na ocenianym kierunku badania i ich wyniki mają niewątpliwie znaczący wpływ na obraną koncepcję kształcenia i założone plany rozwoju, a przede wszystkim program studiów i sposoby realizacji procesu dydaktycznego. Studenci aktywnie uczestniczą w badaniach prowadzonych przez jednostkę poprzez działalność w trzech kołach artystyczno-naukowych : „Musica Prattica”, „Ars Cantandi” „Musica in via” oraz w kole naukowym „Dyskusyjne Forum Pedagogów i Muzyków”. W ramach prowadzonej na ocenianym kierunku dydaktyki, jak i działań badawczych – powstają prace dyplomowe obejmujące zagadnienia, które tematycznie są związane z obszarem sztuki, do którego przyporządkowany jest oceniany kierunek.

Rezultaty badań naukowych i artystycznych są bezpośrednio wykorzystywane w kształtowaniu koncepcji i samego procesu kształcenia. Ciągła aktualizacja działań badawczych i dostosowywanie ich nie tylko do potrzeb środowiska lokalnego, ale opracowywanie koncepcji o znaczeniu ogólnopolskim i międzynarodowym sprawiają, że istnieje ścisły związek i wyraźne zależności pomiędzy profilem dydaktycznym ocenianej jednostki i jej znaczeniem jako podmiotu prowadzącego badania naukowo-artystyczne.

3. Uzasadnienie

- Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej spełnia wymogi minimum kadrowego dla kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej dla studentów I oraz II stopnia zaś prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

- Doświadczenie i kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia.

- Prowadzona polityka kadrowa motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych.

- Różnorodność, aktualność i wielokierunkowość podejmowanej problematyki poprzez wielowątkowe działania badawcze umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia i realizację programu studiów, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w pracy artystycznej i naukowej.

- Rezultaty badań naukowych i artystycznych są bezpośrednio wykorzystywane w kształtowaniu koncepcji i samego procesu kształcenia.

- Ocenie roli i miejsca kierunku w środowisku lokalnym służą prowadzone inicjatywy współpracy z instytucjami kultury i edukacji Olsztyna i regionu.

4. Zalecenia

Zaleca się wzmocnić współpracę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą, w tym mobilność kadry naukowo-dydaktycznej i dydaktycznej prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

Ocena: WYRÓŻNIAJĄCA

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1. Wydział, w tym pracownicy i studenci kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuk muzycznych*, współpracuje z otoczeniem społecznym i kulturalnym organizując lub współorganizując wydarzenia o charakterze kulturalnym oraz edukacyjnym na terenie miasta i regionu. W procesie kształcenia wykorzystywane są uwagi i propozycje interesariuszy zewnętrznych – pracodawców i przedstawicieli rynku pracy oraz instytucji kultury przedstawiane w trakcie spotkań z władzami Wydziału. Od momentu powołania Wydziału Sztuki w 2009 roku zaczęto sukcesywnie zawierać bilateralne umowy o współpracy z tymi instytucjami. Są to: Pałac Młodzieży im Orląt Lwowskich w Olsztynie, Państwowe Liceum Plastyczne im Erika Mendelzona w Olsztynie, Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie, Miejski Ośrodek Kultury w Olsztynie, Biuro Wystaw Artystycznych oraz Archidiecezjalny Ośrodek Charytatywny Caritas w Rybakach. 25 lutego 2016 powołano Programową Radę Patronacką do której poza wymienionymi wyżej instytucjami dołączyły: Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Olsztynie oraz Miejska Biblioteka Publiczna. Dyrektorzy tych instytucji opiniują efekty kształcenia, plany i programy studiów oraz współpracują z Wydziałem przy organizacji i przebiegu praktyk studenckich. Współpraca obejmuje także organizowanie koncertów różnego typu i występu chórów i zespołów studenckich w koncertach na terenie miasta i regionu. Ze strony podmiotów zewnętrznych uzyskuje się opinie na temat przygotowania studentów – praktykantów oraz oceny pracy studentów. Poza współpracą formalną pracownicy Wydziału podejmują wiele inicjatyw indywidualnych dotyczących współpracy z podmiotami społecznymi, kulturalnymi, edukacyjnymi w środowisku lokalnym jak również krajowym i zagranicznym. Włączenie interesariuszy zewnętrznych do realizacji procesu dydaktycznego odgrywa istotną rolę w budowaniu jakości kształcenia na kierunku i przyczynia się do przygotowania studentów zgodnie z potrzebami rynku pracy.

3.2. Wydział samodzielnie prowadzi kształcenie na ocenianym kierunku. Korzysta jednak (co wskazano powyżej) z opinii współpracujących z Wydziałem instytucji z otoczenia kulturalno - oświatowego, potencjalnych pracodawców podczas stałych posiedzeń

Programowej Rady Patronackiej Wydziału Sztuki.

Uzasadnienie:

Wydział w sposób wyróżniający współpracuje z otoczeniem społecznym i kulturalnym. Współpraca obejmuje większość instytucji miasta i regionu. Współpraca ta jest poparta odpowiednimi regulacjami prawnymi i porozumieniami. Polega również na realizacji wspólnych projektów i ma charakter systematyczny.

Współpraca ze szkolnictwem miasta i regionu również realizuje się w formie projektów edukacyjnych, w szkołach odbywają się praktyki studenckie oraz lekcje dyplomowe.

4. Zalecenia

BRAK

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

Ocena: W PEŁNI

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1 Instytut Muzyki mieści się w siedzibie przy ul. Szrajbera 11, którego powierzchnia użytkowa wynosi 800 m², zaś powierzchnia dydaktyczna 600 m². Instytut dysponuje 15 salami dydaktycznymi, w tym salą do zajęć muzyczno-ruchowych (51 m²), salą dla zespołów instrumentalnych (40 m²) wyposażoną w sprzęt estradowy i wyposażenie studyjne, 6 salami instrumentalnymi. Profesjonalna sala do zajęć z emisji głosu, dyrygowania oraz pokoje dla pracowników dydaktycznych i administracyjnych, uzupełniają bazę dydaktyczną. Jej wyposażenie stanowi niezbędne instrumentarium (fortepian, pianina, kontrabasy, skrzypce, instrumenty dęte drewniane i blaszane, perkusja). Większość sal dydaktycznych dostosowana jest akustycznie do zajęć. Instytut Muzyki posiada również pracownię komputerową (11 komputerów z dostępem do Internetu) w której realizowane są przedmioty objęte planem studiów: informatyka ogólna i informatyka w muzyce. 10 sal jest stale udostępniane studentom w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów. Na

terenie Uczelni studenci mają zapewniony dostęp do bezprzewodowej sieci Internet. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wyrazili zadowolenie z dostępnej bazy dydaktycznej, jednakże wskazali iż mają zawężony dostęp do infrastruktury naukowo – dydaktycznej na potrzeby własnej działalności – w tym na potrzeby przygotowywania się do zajęć.

4.2. Biblioteka Wydziału Sztuki jako jedna z czterech filii Biblioteki Głównej powstała na podstawie Zarządzenia Nr 21/2009 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 15 kwietnia 2009 r. W związku z utworzeniem Wydziału Sztuki poprzez połączenie Instytutu Muzyki oraz Instytutu Sztuk Pięknych księgozbiór dotyczący edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej został powiększony o zasoby biblioteczne Instytutu Sztuk Pięknych. W sumie Biblioteka Wydziału Sztuki liczy ok. 11 tysięcy woluminów. Zasoby biblioteczne obejmują pozycje zwarte, zbiory specjalne (nuty, płyty) i wydawnictwa ciągłe. Zakres zbiorów obejmuje również wydawnictwa ogólne, takie jak encyklopedie, leksykony, słowniki. Biblioteka gromadzi książki (krajowe i zagraniczne) ze wszystkich dziedzin sztuk plastycznych m.in. architektury, malarstwa, rzeźby, grafiki, fotografii, tańca i innych o charakterze historycznym, monograficznymi problemowym. Pozycje zwarte dotyczące muzyki to ogółem 3870 woluminów, w tym: encyklopedie muzyczne, leksykony, monografie muzyczne, podręczniki, słowniki, przewodniki operowo-koncertowe. Zbiory specjalne to ogółem 7730 woluminów, w tym nuty: na fortepian, akordeon, gitarę, mandolinę, skrzypce, wiolonczelę, klarnet, flet prosty, flet poprzeczny, saksofon, trąbkę, fagot, obój, klawesyn, perkusję, zespoły chóralskie. Płytoteka zawiera płyty analogowe oraz CD. Wydawnictwa ciągłe obejmują 15 tytułów. W bibliotece znajdują się 2 stanowiska komputerowe podłączone do Internetu. Studenci ocenianego kierunku mogą korzystać też z nowoczesnego gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej, która posiada zintegrowany system zarządzania instalacjami (BMS- tzw. budynek inteligentny) i wyposażony jest w sprzęt do digitalizacji zbiorów. Księgozbiór Biblioteki Uniwersyteckiej i wszystkich jej filii liczy ponad milion woluminów i jednostek. Wśród czasopism specjalistycznych z zakresu muzyki dostępne są tytuły: Estrada i Studio, Forum muzykologiczne, Jazz Forum, Muzyka 21, Muzyka, Teraz Rock, Ruch Muzyczny, Twoja Muza, Wychowanie Muzyczne, Polski Rocznik Muzykologiczny. Studenci w czasie spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili księgozbiór obu jednostek, z uwzględnieniem dostępności różnorodnych treści, pomocy i materiałów dostosowanych do specyfiki ich kierunku (książki tradycyjne, partytury, albumy itp.) – także w zakresie pozycji obowiązkowych zawartych w sylabusach. Pozytywnie ocenili także zasady wypożyczeń i sposób funkcjonowania jednostek oraz dostępność czasopism naukowych związanych z ich kierunkiem. Podobnie - po przeanalizowaniu odpowiedniej dokumentacji oraz rozmowie z dyrekcją Biblioteki Wydziału Sztuki - Zespół PKA wysoko ocenił działalność Biblioteki i jej zasoby

4.3 Uczelnia nie prowadzi kształcenia na odległość

3. Uzasadnienie

- Wielkość sal, ich wyposażenie w sprzęt specjalistyczny, prawidłowe oświetlenie oraz zapewnienie właściwych warunków akustycznych poprzez ich wytlumienie, stanowi odpowiednią bazę do realizacji programu kształcenia.

Infrastruktura dydaktyczna jaką dysponuje oceniana Jednostka umożliwia realizację programu kształcenia o profilu ogólnie akademickim i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

- Jednostka w pełni zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania

z zasobów bibliotecznych i informacyjnych.

Biblioteka (wypożyczalnia, czytelnia, magazyny nut i książek) oraz Fonoteka zawierają odpowiednie zbiory książek, materiałów nutowych, nagrań (również tych wskazanych w sylabusach). Dużym ułatwieniem dla użytkowników jest możliwość korzystania ze zbiorów Wirtualnej Biblioteki Nauki. Infrastruktura dydaktyczna jaką dysponuje oceniana Jednostka umożliwia realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

4. Zalecenia

Zalecane jest dokończenie dostosowywania do właściwych warunków akustycznych pozostałych, jeszcze nie wytlumionych sal.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiąganiu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena: **W PEŁNI**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1. Nauczyciele akademicy zapewniają studentom opiekę dydaktyczną poprzez ich obecność na dyżurach, których terminy i godziny są dostosowane do potrzeb studentów. Studenci podczas spotkania z ZO PKA studenci dodali, iż nauczyciele są dostępni w celu konsultacji także poza wyznaczonymi terminami. Studenci mogą liczyć także na udostępnianie dodatkowych materiałów dydaktycznych, których wartość ocenili pozytywnie, podkreślając ich przydatność w zdobywaniu zakładanych efektów kształcenia. Poszczególne roczniki wybierają spośród siebie starostę roku, który odpowiada za kontakt z nauczycielami akademickimi oraz Władzami Jednostki. Podstawowym systemem wnoszenia skarg i wniosków przez studentów jest powszechny system ankietyzacji. Ponadto studenci wskazali na istniejące rozwiązania nieformalne, bardziej przez nich cenione, do których zaliczyć należy głównie możliwość bezpośredniego kontaktu z Władzami Jednostki lub poprzez przedstawicieli Samorządu Studenckiego. W ocenie studentów Władze Jednostki są otwarte

na ich uwagi i sugestie. Rozwiązanie takie zostało również pozytywnie ocenione przez Władze Jednostki i przedstawiciele Samorządu Studenckiego.

Studenci podczas spotkania ZO PKA ocenili literaturę wskazaną w sylabusach przedmiotów jako wartościową i przydatną w osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia. Regulamin studiów przewiduje możliwość indywidualizacji procesu kształcenia poprzez studiowanie w trybie Indywidualnego Programu Kształcenia i Planu Studiów oraz Indywidualnej Organizacji Studiów. System przyznawania poszczególnych trybów został oceniony jako przejrzysty i w dużej mierze ułatwiający im proces kształcenia.

Studenci mogą prowadzić działalność naukowo – artystyczną w ramach funkcjonowania pięciu kół naukowych, będących w strukturach studenckiego ruchu naukowego. W trakcie spotkania ZO PKA z przedstawicielami studentów i członkami studenckiego ruchu naukowego pozytywnie ocenili oni proponowany zakres opieki naukowej – zwłaszcza dużą dostępność nauczycieli akademickich oraz finansowe wsparcie Jednostki np. w zakresie dofinansowania udziału studentów w wydarzeniach artystycznych. Jako element negatywny wskazali natomiast ograniczony dostęp do infrastruktury Jednostki – w zakresie inicjatyw nieobjętych programem kształcenia. Charakter pracy naukowej studentów jest adekwatny do specyfiki ich kierunku i obejmuje głównie pracę artystyczną, której rezultatem jest animacja życia kulturalnego UWM oraz społeczności lokalnej (np. organizacja cyklicznych koncertów pod nazwą „Estrada studencka”). Studenci podczas spotkania z ZO PKA wskazali, iż ich działalność w kołach naukowych pomaga im w osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia, rozwija indywidualne zainteresowania artystyczne i pozwala na nawiązanie kontaktów ze środowiskiem artystycznym.

Praca i projekt dyplomowy realizowane są pod opieką nauczycieli akademickich. Studenci w trakcie spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili możliwość swobodnego wyboru opiekuna i pracowni dyplomowej, a także tematu pracy/projektu. Wskazali jednocześnie na dużą otwartość nauczycieli akademickich na realizację tematów artystycznych zgodnie z preferencjami studenta. Pisemne prace dyplomowe są obligatoryjnie sprawdzane programem antyplagiatowym.

Kwestie Pomocy materialnej regulują Zarządzenia nr 61/2014 i 75/2015 Rektora UWM w (Regulamin pomocy materialnej). Zasady przyznawania pomocy materialnej, w tym tryb i sposób powoływania komisji stypendialnych, sposób wydawania decyzji w ocenie studentów są przejrzyste i adekwatne do ich potrzeb. Studenci pozytywnie ocenili także wysokość i terminowość wypłat stypendiów oraz dostępność informacji związanych z trybem ich przyznawania. Wszystkie unormowania prawne odnośnie pomocy materialnej (regulamin, podział funduszu przeznaczanego na pomoc materialną, próg dochodowy uprawniający do otrzymania pomocy materialnej zostały uzgodnione z Samorządem Studenckim w formie pisemnej). Podczas spotkania z ZO PKA studenci zgłosili wątpliwości co do kryteriów przyznawania stypendium rektora za osiągnięcia artystyczne. W ocenie studentów niemożliwe jest porównanie różnych osiągnięć artystycznych. Dobrym rozwiązaniem w tym zakresie jest utworzenie na Wydziale Sztuki Komisji ds. Studenckich, skład której w większości stanowią studenci, a której zadaniem jest opiniowanie dla Odwoławczej Komisji Stypendialnej wniosków o stypendium rektora za osiągnięcia artystyczne.

Jednym z mechanizmów motywujących studentów jest funkcjonujący na Wydziale Sztuki konkurs „Niebieskie Piórko”, organizowany w związku ze świętem Wydziału. Idea konkursu przewiduje wybór najlepszego pracownika Jednostki, a także najlepszego studenta – wskazanego przez innych studentów.

Bazę noclegową dla studentów spoza Olsztyna stanowią domy studenckie będące własnością UWM. Warunki mieszkaniowe studenci ocenili jako adekwatne do ponoszonych opłat. W obrębie budynków Wydziału Sztuki (mieszczącego się w centrum Olsztyna) studenci mają zapewnioną bazę gastronomiczną i handlowo – usługową, którą ocenili pozytywnie.

Jako silny aspekt procesu kształcenia studenci wskazali dobre relacje z kadrami naukowo – dydaktyczną, a także jej wysoki poziom merytoryczny.

5.2. Studenci mają zapewnioną możliwość udziału w programach wymiany międzynarodowej – głównie poprzez uczestnictwo w programie Erasmus+. Wydział Sztuki podpisał 16 umów z ośrodkami m.in. z Włoch, Słowacji, Chorwacji, Niemiec, czy Łotwy. Studenci wizytowanego kierunku wykazują niskie zainteresowanie internacjonalizacją procesu kształcenia. W roku akademickim 2013/2014 uczestniczyło w programie Erasmus+ 2 studentów wyjeżdżających do Pedagogische Hochschule Heidelberg. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wskazali, iż nie są zainteresowani uczestnictwem w programach wymiany wskazując jako przyczynę aspekt finansowy oraz trudności językowe. Jednocześnie wskazali, iż pozytywnie oceniają kampanię informacyjną Jednostki w tym zakresie (ogłoszenia, informacje na stronie internetowej) oraz przyjęte kryteria rekrutacji do programu. W ocenie studentów, program studiów, przyjęte rozwiązania w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia, system punktów ECTS w pełni wspiera studentów w możliwości uczestnictwa w programach mobilności krajowej i międzynarodowej.

5.3. Współpraca ze środowiskiem zewnętrznym i otoczeniem gospodarczym przebiega na różnych płaszczyznach. Podstawowym elementem jest animacja lokalnego życia społeczno – kulturalnego przez studentów. W trakcie spotkania z ZO PKA studenci taki rodzaj wsparcia ocenili za najbardziej adekwatny do ich potrzeb, głównie ze względu na łączenie w ten sposób zarówno działalności artystycznej, z szeroko pojętym wspieraniem wchodzenia na rynek pracy. Działalność ta obejmuje m.in. współpracę z lokalnymi ośrodkami artystycznymi, np. Miejskim Ośrodkiem Kultury, Pałacem Młodzieży, czy Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych. Rezultatem tych działań jest m.in. organizacja koncertów i wydarzeń artystycznych, np. „Piknik sztuki”, „Instytut Muzyki swojemu miastu”, „Universitas Cantat”. Dodatkowym wsparciem dla studentów jest także Samorząd Studencki, który na poziomie Uczelni działa jako Rada Samorządu Studenckiego, a na poziomie Wydziału jako Rada Wydziałowa Samorządu Studenckiego. Realizuje on inicjatywy na rzecz życia społeczno – kulturalnego (organizacja imprez studenckich, współpraca w organizacji koncertów studentów). Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili działalność Samorządu Studenckiego, jako dostosowaną do specyfiki kierunku, ukierunkowaną na pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów wynikających ze studiowania na kierunku artystycznym. Samorząd Studencki nie posiada stałego budżetu, a wyłącznie finansowanie celowe. Taki sposób finansowania w ocenie jego członków jest wystarczający i adekwatny do podejmowanych inicjatyw. Na potrzeby działalności Samorządu Studenckiego przeznaczono pomieszczenie biurowe.

Biuro Karier stanowi kolejny przykład wsparcia studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy. W katalogu swoich działań posiada ono m.in. oferty pracy, które są publikowane na stronie internetowej, a także na profilu na portalu społecznościowym. Pracownicy Biura oferują pomoc w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych, jak również przygotowują szkolenia i akcje tematyczne związane z procesem rekrutacji (np. „Nie tylko dzieci dają się oszukać” – akcja informująca o zasadach bezpiecznego wyjazdu do pracy za granicą, czy organizacja ćwiczeń z zakresu przebiegu rozmowy rekrutacyjnej, kontakt z doradcą zawodowym). Studenci podczas spotkania ZO PKA posiadali wiedzę na temat działalności Biura Karier i ocenili ją pozytywnie, a jego działania jako dostosowane do specyfiki ich kierunku.

5.4. Studenci niepełnosprawni mogą liczyć na wsparcie działającego na UWM Biura ds. Osób Niepełnosprawnych. Do zadań Biura należy wspieranie osób niepełnoprawnych już na etapie rekrutacji, oraz w trakcie całego procesu kształcenia – przygotowanie wniosków

stypendialnych, pomoc w dostosowaniu alternatywnych form i metod kształcenia, zaliczeń, egzaminów itp. Jednocześnie osoby niepełnosprawne mają zapewnioną pomoc materialną określoną w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. Regulamin studiów przewiduje możliwość indywidualizacji procesu kształcenia i wsparcia w procesie dydaktycznym (dostosowanie form zajęć, form zaliczeń, przydzielenie opiekuna/asystenta osoby niepełnosprawnej, wsparcie psychologa, czy stenotypisty). Ponadto studenci mogą liczyć na dostosowanie form i metod zaliczeń przedmiotów do ograniczeń wynikających z ich niepełnosprawności. Pracownicy Jednostki mogą uczestniczyć w kursach i szkoleniach dotyczących współpracy z osobami niepełnosprawnymi (np. kurs udzielania pierwszej pomocy w atakach epilepsji, kurs Języka Migowego). W trakcie spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili poziom wsparcia studentów niepełnosprawnych w procesie kształcenia oferowany przez Jednostkę.

Infrastruktura naukowo – dydaktyczna Wydziału Sztuki jest w pełni dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci niepełnosprawni mogą korzystać ze sprzętu wspomagającego (dostosowanego do rodzaju niepełnosprawności) będącego w posiadaniu Biura ds. Osób Niepełnosprawnych (np. schodolazów). W dziekanacie Wydziału Sztuki znajduje się videofon, który umożliwia studentom głuchoniemym sprawne załatwianie spraw administracyjnych.

5.5. Dziekanat Wydziału Sztuki jest jednostką odpowiedzialną za obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z tokiem studiów i pomocą materialną. Godziny i dni pracy dziekanatu są dostosowane do potrzeb studentów. Wszystkie niezbędne informacje związane z tokiem studiów umieszczane są także w gablotach informacyjnych, na stronie internetowej oraz w systemie USOSweb (w tym sylabusy przedmiotów). W większości sylabusów przedmiotów znajdują się wszystkie informacje odnośnie realizowanego przedmiotu, które są niezbędne z perspektywy studenta: treści i efekty kształcenia (wykazano w tym zakresie braki), formy zajęć, sposoby weryfikacji efektów kształcenia, tematykę zajęć, literaturę, liczbę punktów ECTS. W trakcie spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili całokształt opieki administracyjnej. Studenci podkreślili wysoki profesjonalizm pracowników, w tym ich życzliwość i dostępność dla studentów, o czym świadczyć może fakt, iż dziekanat Wydziału Sztuki wygrywał ogólnouczelniane konkursy na najbardziej przyjazny dziekanat.

3. Uzasadnienie

Jednostka zapewnia studentom właściwe wsparcie dydaktyczne, materialne, naukowe, które wspomaga ich w pełni w osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia, wchodzeniu na rynek pracy, a także umożliwia im samodzielne prowadzenie badań naukowych i działalności artystycznej wynikającej ze specyfiki kierunku. Studenci mają stworzoną możliwość uczestniczenia w programach mobilności międzynarodowej, jednak korzystają z nich niechętnie. Studenci niepełnosprawni mogą liczyć na wsparcie jednostki w zakresie dostosowania procesu kształcenia do ograniczeń wynikających z ich niepełnosprawności. Jednostka zapewnia właściwą opiekę administracyjną. W związku z powyższym, mając na uwadze opinie studentów i analizę stanu faktycznego kryterium należy uznać za spełnione w pełni.

4. Zalecenia

Brak

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

Ocena: **W PEŁNI**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko – Mazurskim w Olsztynie formalnie powołany został na mocy Uchwały Senatu Uniwersytetu oraz Zarządzenia Rektora z 2010 r., a następnie zmieniony Uchwałą Senatu Uczelni z kwietnia 2013 r. Pierwsze działania w zakresie doskonalenia jakości kształcenia miały jednak miejsce w UWM już w 1999 r. - wówczas Senat Uczelni przyjął stanowisko w sprawie rozwoju kształcenia określając środki oraz metody doskonalenia procesu dydaktycznego i poprawy jakości kształcenia. W 2009 r. wydano natomiast opracowanie p.t. „*Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim*”, w którym ujęto podstawy formalno - prawne zapewniania jakości kształcenia i opracowane procedury oceny poszczególnych obszarów jakości kształcenia wraz z wzorcową dokumentacją. Realizowana w Uniwersytecie polityka jakości wynika również m.in. z Misji i Strategii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz Wydziału Sztuki, a także z uszczegółwiających strategię - Programów rozwoju: UWM oraz Wydziału Sztuki UWM (na lata 2014-2020). System podlega doskonaleniu i jest dostosowywany do zmieniających się uwarunkowań prawnych.

Biorąc pod uwagę rozwój procesu dydaktycznego poprzez doskonalenie jakości kształcenia oraz uwzględniając krajowe i międzynarodowe wzorce i standardy kształcenia, a także odwołując się do misji i programu rozwoju Uniwersytetu, Senat UWM uznał za obecnie obowiązujące i najważniejsze następujące działania w zakresie prowadzonej polityki jakości: monitorowanie i weryfikację efektów kształcenia na wszystkich poziomach kształcenia i formach studiów; opracowanie procedury ewaluacji oraz doskonalenie efektywności Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia; opracowanie procedury przeprowadzania samooceny funkcjonowania jednostki, ze szczególnym uwzględnieniem sposobu realizacji zadań przewidzianych procedurami WSZJK; powiązanie obszarów kształcenia z potrzebami społecznymi i gospodarczymi kraju oraz regionu, z jednoczesnym podniesieniem stopnia przygotowania absolwentów; upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie, której efektem jest nabywanie przez osoby uczące się kompetencji do wykonywania zadań wynikających z faktu kształtowania się nowych zawodów, funkcji i ról w społeczeństwie; zapewnienie łączności nauczania z badaniami naukowymi; zwiększenie podmiotowości studentów i doktorantów w procesie kształcenia; podnoszenie prestiżu, atrakcyjności, konkurencyjności UWM na krajowym i zagranicznym rynku edukacyjnym poprzez podjęcie działań zmierzających do uzyskania certyfikatów i wyróżnień przyznawanych przez instytucje akredytujące krajowe i zagraniczne; podnoszenia jakości procesu dydaktycznego poprzez doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich, a także opracowanie systemu motywującego nauczycieli akademickich do działań projakościowych w obszarze dydaktyki.

Nadzór nad funkcjonowaniem Systemu pełni Rektor Uniwersytetu, a za wprowadzenie i sprawne funkcjonowanie Systemu w Uczelni i w jednostkach odpowiedzialni są: Prorektor ds. kształcenia i studentów oraz dziekani wydziałów i kierownicy jednostek ogólnouczelnianych i międzywydziałowych. W ramach Systemu funkcjonują również podmioty, t.j.: Biuro ds. Kształcenia – Zespół ds. Zarządzania Jakością Kształcenia, Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (UZdsZJK) oraz na Wydziale prowadzącym wizytowany kierunek studiów m.in.: Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WZdsZJK), Wydziałowa Komisja Dydaktyczna, Wydziałowa Komisja Nauki i Sztuki oraz Wydziałowa Komisja ds. Oceny Akademickich.

Z uwagi na częściowe powierzenie podstawowym jednostkom organizacyjnym odpowiedzialności za zadania związane z opracowaniem narzędzi ewaluacji i metod doskonalenia jakości kształcenia Wydział Sztuki, mając na uwadze specyfikę prowadzonych kierunków studiów, podjął szereg działań w tym zakresie. Od 2011 r. Jednostka opracowała 22 własne procedury w ramach WSZJK, a na skutek rekomendacji w zakresie doskonalenia Systemu oraz w celu zintegrowania i intensyfikacji działań projakościowych Rada Wydziału przyjęła w grudniu 2014 r. uchwałę w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. W Uchwale tej określone zostały ogólne zasady funkcjonowania WSZJK, a także działania na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia w obszarze polityki kształcenia oraz stosowanych na Wydziale procedur.

Działania prowadzone w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie oraz na Wydziale Sztuki umożliwiają monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej”, co opisano poniżej:

6.1.1. Obowiązujący na Wydziale Sztuki (WS) wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) uwzględnia stosowne regulacje związane z projektowaniem efektów kształcenia oraz wprowadzaniem zmian w ich treści. Zgodnie z Zarządzeniem Rektora UWM z 2013 r. oraz wydziałową procedurą pn. *Konstruowanie planu studiów i programu*

nauczania, z zachowaniem przyjętych w uczelni postanowień i wytycznych (ujęta w procedurach WSZJK zatwierdzonych Uchwałą Rady Wydziału Sztuki z grudnia 2014 r.) za projektowanie efektów kształcenia i ich zmian odpowiadają: Wydziałowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia, Wydziałowa Komisja ds. Dydaktycznych (opiniująca wszelkie zmiany w planach i programach studiów) i Dyrektor Instytutu Muzyki. Organy te współpracują ze sobą oraz na bieżąco konsultują się z koordynatorami poszczególnych przedmiotów. WZZJK przeprowadza też konsultacje z członkami powołanej w lutym 2016 r. Rady Patronackiej Wydziału Sztuki, w której skład wchodzi przedstawiciele instytucji z obszaru kultury, sztuki, mediów i edukacji. Do zadań powyższego ciała kolegialnego, jako przedstawicieli pracodawców, należy opiniowanie planów i programów kształcenia (w tym kierunkowych efektów kształcenia) oraz ocena kompetencji absolwenta w zakresie jego możliwości zatrudniania. W wyniku podjętej współpracy Wydział zgromadził już pisemne opinie członków Rady Patronackiej na temat efektów kształcenia zakładanych dla wizytowanego kierunku. Dokumentacja jest obecnie analizowana przez stosowne zespoły w celu sformułowania wniosków.

Efekty kształcenia i programy studiów dla prowadzonych kierunków studiów są opiniowane przez Samorząd Studencki. Udział studentów jako interesariuszy wewnętrznych, ale również kadry naukowo-dydaktycznej wizytowanego kierunku w realizacji określonych zadań związanych z modyfikacją programów kształcenia zapewniony jest przede wszystkim poprzez ich stałe uczestnictwo w posiedzeniach Rady Wydziału, WZZJK oraz Wydziałowej Komisji ds. Dydaktycznych. Wydział opracował również narzędzie skierowane do absolwentów w postaci anonimowych ankiet badających ich opinie na temat stopnia osiągnięcia efektów kształcenia. Zarówno narzędzie, jak i sposób pozyskiwania opinii, zapewniający dotychczas bardzo wysoką zwrotność wypełnionych ankiet, ocenia się pozytywnie. Nauczyciele akademicy oraz studenci uczestniczyli w projektowaniu efektów kształcenia i ich zmian również poprzez udział w posiedzeniach Senatu Uczelni. Liczba studentów w składzie Senatu Uczelni, jak i Rady Wydziału Sztuki zgodna jest odpowiednio z art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust. 4 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym.

Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie kształtowania i weryfikacji efektów kształcenia, koncepcji kształcenia oraz budowy kultury jakości kształcenia polega też m in. na współpracy w zakresie realizacji stałych działań artystycznych, przykładowo studenci oraz absolwenci wizytowanego kierunku studiów śpiewają w prowadzonym przez Dziekana Wydziału Chórze Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie. Chór oprócz dzieł oratoryjno-kantatowych wykonuje opery i operetki, w których chórzyci pełnią role tancerzy, a także solistów. Studenci i absolwenci kierunku śpiewają również w chórach: Camerata występujących z Olsztyńską Orkiestrą Kameralną oraz Bel Canto przy WSiE TWP w Olsztynie. Informacje w zakresie jakości osiągniętych efektów kształcenia pozyskuje się także podczas koncertów i innych wydarzeń muzycznych.

Instytucje związane z obszarem kultury umożliwiają również u siebie studentom wizytowanego kierunku studiów realizację studenckich praktyk zawodowych oraz udział w realizowanych przez siebie programach (np. Akademia dźwięku przy Miejskim Ośrodku Kultury w Olsztynie, której celem jest zwiększanie kompetencji realizatorów dźwięku i muzyków z nimi współpracujących).

6.1.2. Zgodnie z założeniami działającego w Uczelni i na Wydziale Sztuki WSZJK stopień osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia jest na kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” systematycznie monitorowany.

Monitorowanie i weryfikację stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia określa m.in. wydziałowa procedura stosowana w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia: *System tworzenia i weryfikacji kierunkowych oraz przedmiotowych efektów kształcenia*. Zgodnie z powyższą procedurą we wrześniu każdego roku Rada Patronacka Wydziału Sztuki opiniuje dokumentację związaną z programem studiów, a wnioski i sugestie przekazywane są do WZZJK, natomiast ewentualne rekomendacje Zespołu przedkłada na posiedzenie Rady Wydziału. Do końca każdego roku kalendarzowego absolwenci wypełniają *Ankiętę badającą opinie absolwenta dotyczącą stopnia osiągnięcia efektów kształcenia*, na podstawie wyników której sporządzany jest przez Przewodniczącego WZZJK raport omawiany następnie na posiedzeniu Rady Wydziału, która podejmuje ewentualne działania naprawcze lub sugeruje rekomendacje. Również każdego roku koordynatorzy przedmiotów wypełniają opracowaną przez WZZJK „Kartę oceny osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia”, która jest narzędziem służącym im do podsumowania osiągnięcia efektów kształcenia po zakończeniu każdego roku akademickiego. Prodziekan Wydziału, na podstawie wszystkich opinii sporządza raport ogólny. Następnie podczas obrad Rady Wydziału w październiku dokonuje się analizy zdiagnozowanych problemów i podejmuje decyzje oraz w ramach działań naprawczych sugeruje rekomendacje i zalecenia. Następnie koordynatorzy przedmiotów publikują sylabusy przedmiotowe z uwzględnieniem nowych elementów będących konsekwencją rozwoju naukowego lub artystycznego w danej dziedzinie albo wynikające z wydziałowych rekomendacji i zaleceń naprawczych. Analiza po roku akademickim 2014/2015 ujęta w sprawozdaniu rocznym udostępnionym podczas wizytacji wskazała potrzebę poprawy osiągania przez studentów efektów kształcenia dotyczących jakości pisemnych form wypowiedzi, a podjęte w tym zakresie działania naprawcze w kolejnym badaniu za rok 2015/16 pokazały słuszność podjętych działań doskonalących. Koordynatorzy przedmiotów prowadzonych na wizytowanym kierunku studiów odnotowali również trudności w osiąganiu przez studentów efektów kształcenia poprzez m.in.: zbyt małą korelację między przedmiotami praktycznymi i teoretycznymi, trudności ze świadomym użyciem wiedzy w formułowaniu wypowiedzi artystycznej zarówno w formie, jak i w treści oraz zbyt mały nacisk na praktyczny aspekt nauczania (w zakresie nauczania zasad muzyki, kształcenia słuchu, harmonii). Zalecenia naprawcze wynikające z analizy dotyczyły m.in. położenia większego nacisku na kreatywność studentów i pracę zespołową, położenie większego nacisku na samodzielne rozwiązywanie przez studentów problemów wykonawczych oraz zachęcanie studentów do częstszych prezentacji w celu opanowania stresu i praktycznego przygotowania do uprawiania zawodu. Przykładem realizowanych w Instytucie Muzyki działań monitorujących jest też dokonana na podstawie wydziałowej procedury pn. Konstruowanie planu studiów i programu nauczania z zachowaniem przyjętych w uczelni postanowień i wytycznych, analiza przedmiotów prowadzonych przez pracowników danego zakładu w aspekcie spójności zdefiniowanych efektów kształcenia, ich walidacji, weryfikacji przypisania i powiązania z efektami kształcenia punktów ECTS, konstrukcji sylabusów oraz wzajemnych ogólnych korelacji przedmiotowych, na podstawie której stwierdzono konieczność korekty sekwencji przedmiotów oraz modyfikacji treści kształcenia. Wszelkie zmiany w planach i programach studiów oraz ofercie kształcenia opiniuje Wydziałowa Komisja ds. Dydaktycznych.

6.1.3. Wizytowany kierunek studiów objęty jest systemem weryfikacji efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, mającym umocowanie m.in. w obowiązującym w Uczelni Regulaminie studiów, Zarządzeniu Rektora Uniwersytetu ze stycznia 2015 r. w *sprawie procedur oceny jakości programów kształcenia i programów studiów oraz zasad weryfikacji efektów kształcenia*, a także w procedurach wydziałowych m.in. w procedurze *Ocenianie studentów, słuchaczy studiów podyplomowych oraz*

uczestników kursów doształcających, z zachowaniem konieczności publikowania kryteriów, przepisów i procedur oceny.

Weryfikacja efektów kształcenia na poziomie poszczególnych przedmiotów ujęta jest w sylabusach zawierających opis form i warunków zaliczenia przedmiotu. Osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia niezbędne jest do zaliczenia przedmiotu. Poza odbywającymi się w formie pisemnej lub ustnej metodami weryfikacji zakładanych efektów kształcenia takimi jak zaliczenia i egzaminy z poszczególnych przedmiotów, weryfikacja artystycznych efektów kształcenia prowadzona jest też poprzez przesłuchania i koncerty oraz konkursy publiczne. Jedną z ważniejszych w odniesieniu do kierunków artystycznych form monitorowania i weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów kształcenia jest ocena indywidualnych osiągnięć studenta. Przedmioty kierunkowe kończą się egzaminami przed komisją. Taka forma weryfikacji efektów ugruntowała się w tradycji kształcenia na kierunkach prowadzonych w obszarze sztuki. Otwarta dyskusja stanowi natychmiastową informację zwrotną odnoszącą się do prawidłowości procesu weryfikacji artystycznych efektów kształcenia. Bezpośrednie kontakty student – nauczyciel akademicki – Władze Instytutu – Władze Wydziału, które z uwagi na specyfikę kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” (w tym relacje mistrz-uczeń) pozwalają na bezpośrednią i bieżącą ocenę metod weryfikacji artystycznych efektów kształcenia.

Wnioski wynikające z przebiegu i wyników egzaminów są omawiane na posiedzeniach WKZJK oraz Rady Instytutu Muzyki. Należy podkreślić, że w odniesieniu do monitorowania metod weryfikacji efektów artystycznych na wizytowanym kierunku prawidłowo funkcjonują rozwiązania wynikające z tradycji kształcenia w obszarze sztuki, np. organizowane są koncerty i inne występy artystyczne, co jest szczególnie ważne nie tylko dla studentów i pracowników Wydziału, ale również zewnętrznej publiczności.

Efekty kształcenia oceniane są także przez samych studentów. Możliwość taką stwarza system ankietyzacji wszystkich prowadzonych na Wydziale zajęć. Na podstawie ankiety pt. „*Ocena jakości zajęć dydaktycznych*”, studenci mają możliwość oceny zgodności stosowanych metod weryfikacji zakładanych efektów kształcenia ze sposobami wskazanymi w sylabusach przedmiotów. W działaniach sprawdzania i oceniania określonych efektów kształcenia przydatne są także wyniki badań ankietowych absolwentów na podstawie „*Ankiety badającej opinię absolwenta dotycząca stopnia osiągnięcia efektów kształcenia*”.

Zasady weryfikacji efektów kształcenia osiąganych na studenckich praktykach zawodowych znajdują się m.in. w regulacjach wydziałowych. Dla wizytowanego kierunku studiów opracowany został dokument pn. *Zasady, przebieg i instrukcja praktyk zawodowych dla studentów kierunku „Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” UWM w Olsztynie, odbywających praktykę zawodową w placówkach systemu oświaty, wychowania pozaszkolnego lub instytucjach kultury, prowadzących działalność edukacyjno-animacyjną*. Praktyka zawodowa podlega merytorycznemu wsparciu, ocenie i kontroli, a głównym jej zadaniem jest zapewnienie wszystkim studentom: kontaktu z realnymi zjawiskami oraz procesami zachodzącymi w rzeczywistości animacyjno-kulturalnej oraz dydaktyczno-wychowawczej, a także niezbędnego doświadczenia umożliwiającego dalsze doskonalenie zawodowe. Zaliczenie praktyk dokonywane jest na ocenę, a w przypadku praktyk śródrocznych na podstawie pozytywnie poprowadzonych zajęć, prawidłowo przeprowadzonych i hospitowanych (również przez studentów) lekcji oraz ogólnej aktywności, zaangażowania i jakości uczestnictwa na zajęciach szkolnych. W wydziałowej procedurze pn. *Monitorowanie przebiegu praktyk na Wydziale Sztuki* określono, iż nadzór merytoryczny nad organizacją i przebiegiem praktyk sprawuje w imieniu Dziekana Wydziałowy kierownik praktyk, natomiast Instytutowy opiekun praktyk pełni bezpośrednią

opiekę nad realizacją praktyk w Instytucie i na podstawie opinii pracodawcy oraz stosownych wpisów w dzienniczku praktyk zalicza studentowi odbywanie praktyk.

Potwierdzanie końcowych efektów kształcenia w procesie dyplomowania szczegółowo ujęte jest w zasadach opracowanych w Instytucie Muzyki i zatwierdzonych przez Radę Wydziału. Artystyczny egzamin dyplomowy odbywa się w formie publicznego koncertu zespołów muzycznych (na studiach II st. z wykorzystaniem wybranego instrumentu). Publiczny koncert student może realizować jako dyrygent, instrumentalista-kameralista oraz wokalista-kameralista. Odrębną część stanowi obowiązkowa pisemna praca dyplomowa. Proces weryfikacji efektów kształcenia na tym etapie kończy się egzaminem dyplomowym (część praktyczna egzaminu dyplomowego odbywa się w terminach poprzedzających egzamin teoretyczny). Weryfikacji efektów kształcenia służy także odpowiedni skład Komisji dyplomowej. Oceny dzieła artystycznego dyplomowego dokonują opiekun dzieła i recenzent, natomiast efekty kształcenia osiągnięte przez studenta w ramach realizowanej pracy dyplomowej podlegają sprawdzeniu i ocenie w trakcie jej recenzowania przez opiekuna i recenzenta, a także weryfikacji w postępowaniu antyplagiatowym (w oparciu o procedurę ogólnouczelnianą wynikającą z Zarządzenia Rektora Uniwersytetu, w myśl którego weryfikacji podlega każda praca dyplomowa). Z informacji otrzymanych w trakcie wizytacji wynika, iż wszystkie prace dyplomowe na wizytowanym kierunku poddane są sprawdzeniu systemem antyplagiatowym i nie stwierdzono w ostatnim czasie przypadków przekroczenia dopuszczalnego limitu nieuprawnionych zapożyczeń. W Uczelni ponadto utworzone zostało na mocy Zarządzenia Rektora Uczelni z maja 2015 r. elektroniczne Archiwum Prac Dyplomowych.

6.1.4. Zgodnie z wytycznymi określonymi w znowelizowanej ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) Senat Uczelni przyjął w dniu 30 czerwca 2015 r. Uchwałę w sprawie określenia zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Z informacji otrzymanych podczas wizytacji wynika, że na Wydziale Sztuki powołano Zespół ds. weryfikacji i potwierdzania kompetencji zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego, do którego zadań należy przeprowadzenie formalnego postępowania w sprawach PEU, jednak na kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” nie było dotychczas kandydatów zainteresowanych potwierdzaniem efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Roli WSZJK nie można zatem obecnie w tym procesie ocenić.

6.1.5. Monitorowanie losów zawodowych absolwentów prowadzone było w Uczelni drogą elektroniczną w oparciu o Zarządzenie Rektora Uczelni z 2013 r., na podstawie którego sformułowane zostały kwestionariusze ankiet obowiązujące w całej Uczelni: „Studia z perspektywy absolwenta UWM w Olsztynie” i „Losy zawodowe absolwenta UWM w Olsztynie (3 lata i 5 lat po ukończeniu studiów)”. Od roku 2016 ankietyzacja prowadzona jest za pomocą ogólnouczelnianych kwestionariuszy ankiet stanowiących Załączniki do Zarządzenia Rektora Uniwersytetu ze stycznia 2016 r.

Absolwent ma możliwość oceny zrealizowanych zajęć dydaktycznych i opisanie swojej aktualnej pozycji zawodowej. Wyniki badania losów zawodowych absolwentów oraz ich opinie na temat realizowanych studiów zamieszczono m.in. w opublikowanym na stronie internetowej Wydziału raporcie pn. *Analiza badań ankietowych „Studia z perspektywy absolwenta UWM w Olsztynie”* - Wydział Sztuki. Raport ten omawiany był na posiedzeniach Rady WS oraz WZdsZJK. Na skutek analizy wyników badań podjęto w jednostce decyzję o doposażeniu Instytutu Muzyki w nowoczesny sprzęt elektroakustyczny oraz w oprogramowania do edycji tekstu muzycznego na potrzeby dydaktyki.

Z uwagi na niewielką liczbę absolwentów uczestniczących w badaniu ogólnouczelnianym (9 z Wydziału Sztuki, w tym 4 z kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej”) Wydział opracował na podstawie obowiązującej procedury: *Badania ankietowe studentów kończących studia w kierunku oceny procesu dydaktycznego na Wydziale Sztuki* dodatkowe narzędzie skierowane do absolwentów - *Ankieta badającą opinie absolwenta dotyczącą stopnia osiągnięcia efektów kształcenia*. Powyższa ankieta wręczana jest absolwentom podczas odbioru dyplomu. Udział respondentów w tym badaniu jest bardzo wysoki. Wyniki ankiet zarówno z 2015, jak i 2016 roku wykorzystane zostały w doskonaleniu efektów kształcenia na wizytowanym kierunku studiów. Ocena efektów kształcenia prowadzona jest ponadto na Wydziale na podstawie analizy losów zawodowych absolwentów w sposób niesformalizowany. Dziekan oraz nauczyciele akademicy mają bezpośredni i stały kontakt z otoczeniem, w tym z częścią absolwentów.

6.1.6. Na Wydziale Sztuki w ramach działającego systemu zapewniania jakości kształcenia stosowane są następujące procedury i narzędzia regulujące dobór i jakość kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej zajęcia dla studentów: procedura ankietowego badania opinii studentów nt. nauczycieli akademickich, hospitacje oraz procedura okresowej oceny nauczycieli akademickich. Ocena zajęć dydaktycznych przez studentów dotyczy każdego przedmiotu zawartego w programie studiów i odbywa się co semestr, za pomocą ogólnouczelnianej ankiety elektronicznej „Jakość realizacji zajęć dydaktycznych”.

Na kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” odbywają się hospitacje zajęć dydaktycznych badające jakość pracy kadry. Hospitacje prowadzi się przy wykorzystaniu karty hospitacyjnej. Zgodnie z obowiązującymi na Wydziale regulacjami obligatoryjnym hospitacjom podlegają nowo zatrudnieni nauczyciele akademicy oraz ci, którzy otrzymali niskie oceny z przeprowadzanej wśród studentów ankietyzacji dotyczącej jakości realizacji zajęć dydaktycznych (ocena poniżej 3,0). Z semestralnych raportów opracowywanych przez Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia wynika, że średnia ocena nauczycieli dla Instytutu Muzyki jest wysoka (od 4,6), a z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że oceny poniżej 3,00 występują bardzo rzadko i oznaczają znaczne nieprawidłowości. Zespół Oceniający sugeruje rozważenie podniesienia średniej oceny będącej przesłanką do przeprowadzenia hospitacji, bowiem może się to przyczynić do wcześniejszego zdiagnozowania słabości i podjęcia stosownych działań zapobiegających wystąpieniu poważniejszych nieprawidłowości. Należy podkreślić, że na Wydziale Sztuki analiza wyników badań prowadzona jest na posiedzeniu Rady Wydziału regularnie (co semestr), a w razie wystąpienia nieprawidłowości podejmowane są działania naprawcze, m.in. prowadzona jest rozmowa wyjaśniająca Prodziekana i Dyrektora Instytutu z niżej ocenionymi pracownikami i podjęcie stosownych działań np. dokonanie zmiany w obsadzie zajęć lub przeprowadzenie kolejnej hospitacji.

Na WS prowadzona jest także, będąca istotnym narzędziem ewaluacji procesu kształcenia, okresowa ocena kadry akademickiej - uwzględniająca dorobek naukowy, dydaktyczny oraz organizacyjny, zgodnie z wymaganiami art. 132 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym, dokonywana na podstawie Uchwał Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Za przeprowadzenie oceny okresowej odpowiada w Jednostce Wydziałowa Komisja ds. Oceny Akademickich. Wyniki ankietyzacji zajęć dydaktycznych oraz hospitacji mają wpływ na okresową ocenę nauczycieli akademickich, brane są również pod uwagę w systemie motywacyjnym kadry.

Wydział Sztuki prowadzi działania mające na celu mobilizację kadry dla uzyskiwania kolejnych stopni naukowych. Formą oceny kadry są też przyznawane corocznie nagrody

Rektorskie za szczególne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. Zgodnie z procedurami WSZJK Wydział udostępnia system i ofertę programową umożliwiającą nauczycielom, akademickim podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Dobór nauczycieli do prowadzenia poszczególnych zajęć dydaktycznych dokonywany jest w oparciu o ocenę zarówno wykształcenia - obszar wiedzy, dziedzina nauki, jak i dorobku naukowego i artystycznego związanego z przyjętą koncepcją kształcenia na wizytowanym kierunku studiów. Polityka kadrowa jest realizowana również w oparciu o coroczne analizy WZdsZJK (w porozumieniu z Wydziałową Komisją ds. Dydaktycznych) kadry naukowo-dydaktycznej przewidzianej do kształcenia w nadchodzącym roku akademickim w aspekcie spełniania wymogów do prowadzenia kierunków studiów i specjalności. Weryfikowane są również obowiązujące warunki dotyczące minimów kadrowych, a wnioski z analiz przedstawiane Dziekanowi WS. Działania te realizowane są na podstawie wydziałowych procedur WSZJK, w tym Uchwały Rady Wydziału z 2014 r.

Ocena przez studentów, oprócz kadry dydaktycznej obejmuje również pracowników administracyjnych na podstawie *Regulaminu przeprowadzania ocen okresowych pracowników niebędących nauczycielami akademickimi Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie* (Ankieta oceny pracowników dziekanatu wydziału stanowi załącznik do Uchwały zatwierdzającej Regulamin). Elementem oceny pracowników dziekanatów są zatem wnioski z ankietyzacji przeprowadzanej wśród studentów. Warto podkreślić, że pracownicy Dziekanatu Wydziału Sztuki otrzymali w 2011 r. przyznane przez Samorząd Studencki I miejsce w plebiscycie na „Dziekanat Przyjazny Studentom”.

6.1.7. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski oraz Wydział Sztuki stworzyły odpowiednie mechanizmy wykorzystywania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry dydaktycznej. Ocena kadry naukowo – dydaktycznej przez studentów dokonywana jest w ramach semestralnych badań ankietowych, których podstawą jest elektroniczny kwestionariusz ogólnouczelnianej ankiety „*Ocena jakości zajęć dydaktycznych*”. Ocenie podlegają wszyscy nauczyciele prowadzący zajęcia na wizytowanym kierunku studiów. Ankietyzację przeprowadza się drogą elektroniczną po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych anonimowo i poufnie i z zachowaniem zasady dobrowolności. Na skutek analizy uzyskanych opinii studentów na Wydziale podejmowane są działania naprawcze, m.in. w postaci rozmów z osobami, które uzyskały słabsze wyniki czy zmiany w obsadzie zajęć. Skuteczność działań doskonalących jest badana w kolejnych cyklach ankietyzacji. W oparciu o wydziałową procedurę *Kontrola dyscypliny oraz jakości prowadzenia zajęć dydaktycznych na Wydziale Sztuki* stwierdzono w Jednostce na podstawie analizy ankiet studenckich, iż dwóch nauczycieli akademickich narusza dyscyplinę czasową prowadzonych zajęć dydaktycznych. Prodziekan ds. Kształcenia niezwłocznie przekazał informacje na ten temat Dyrektorowi Instytutu Muzyki zalecając przeprowadzenie rozmowy wyjaśniającej z nauczycielami. Również szczegółowy raport w tej sprawie został przekazany został przez WSdsZJK bezpośrednim przełożonym ocenionych pracowników. Powtórne dwa badania ankietowe studentów po następnym semestrze wykazały co najmniej dobre oceny tych nauczycieli akademickich.

Wyniki ankietyzacji uwzględniane są w okresowej ocenie nauczycieli akademickich, mają również wpływ na obsadę kadrową zajęć dydaktycznych oraz wspierają w prowadzeniu polityki kadrowej. Specyfika wizytowanego kierunku i wynikające z niej bezpośrednie relacje między studentami, nauczycielami akademickimi i Władzami Instytutu oraz Wydziału przyczyniają się do bieżącej wymiany opinii i ciągłego dostosowywania procesu kształcenia do potrzeb studentów. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że studenci pozytywnie oceniają nauczycieli akademickich oraz realizowany przez nich proces kształcenia.

6.1.8. Ocena zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz działań wspierających rozwój artystyczny studentów jest jednym z elementów funkcjonującego w Uczelni WSZJK. Monitorowanie infrastruktury dydaktycznej dotyczy oceny sal dydaktycznych, sprzętu muzycznego oraz dostępu studentów do sal i biblioteki. Wydział prowadzący wizytowany kierunek jako jeden z nielicznych w Uczelni posiada własną bibliotekę (filie Biblioteki Uniwersyteckiej), której zasoby są każdego roku na bieżąco uzupełniane o nowe pozycje z obszaru sztuki muzycznej. Zgodnie z Wydziałową procedurą pn. *Przegląd zasobów biblioteki wydziałowej oraz ustalanie wykazu potrzebnych nowych pozycji bibliotecznych* osobami bezpośrednio odpowiedzialnymi za sugestie dotyczące nowych zakupów są koordynatorzy przedmiotów, którzy na bieżąco zgłaszają do kierownika wydziałowej biblioteki konieczność dokonywania nowych zakupów w związku z procesem kształcenia. Ponadto Dyrektor Instytutu, mając na uwadze zapewnienie wysokiej jakości zajęć dydaktycznych, monitoruje i na bieżąco uzupełnia wyposażenia infrastruktury.

Zgodnie z zasadami zawartymi w Regulaminie studiów studenci mają prawo do indywidualnego toku studiów, a ponadto mają możliwości rozwoju artystycznego poprzez organizację wydarzeń artystycznych. Działalność Wydziału umożliwiającą studentom udział w wydarzeniach artystycznych ma charakter systemowy. Wsparcie stypendialne studentów Wydziału Sztuki objęte też jest procedurą ujętą w Wydziałowym WSZJK. Monitorowanie opinii studentów na temat zasobów materialnych oraz środków wsparcia odbywa się jednak przede wszystkim poprzez bezpośrednie kontakty student – nauczyciel akademicki – Władze Instytutu – Władze Wydziału, które z uwagi na specyfikę kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” (w tym relacje mistrz-uczeń) przyczyniają się do bieżącej wymiany opinii i skutkują ciągłym dostosowywaniem procesu kształcenia do potrzeb studentów.

Studenci chętnie korzystają z możliwości sformułowania swobodnego komentarza w kwestionariuszu oceny jakości zajęć dydaktycznych. Ponadto wyniki badania losów zawodowych absolwentów oraz ich opinie na temat realizowanych studiów zamieszczono w analizie wyników badania ankietowego absolwentów „*Studia z perspektywy absolwenta UWM w Olsztynie*” - Wydział Sztuki. Na skutek powyższej analizy podjęto na Wydziale Sztuki decyzję o doposażeniu Instytutu Muzyki w nowoczesny sprzęt elektroakustyczny oraz w oprogramowanie do edycji tekstu muzycznego na potrzeby dydaktyki.

Wsparciu w podnoszeniu stopnia realizacji efektów kształcenia przez studentów wizytowanego kierunku służą też działające na Wydziale przy Instytucie Muzyki studenckie koła naukowe: Koło Artystyczno-Naukowe „Musica Practica”, Studenckie Koło Artystyczno-Naukowe „Ars Cantaneli”, Koło Artystyczno-Naukowe „Musica in Via” oraz Dyskusyjne Forum Pedagogów i Muzyków.

Na Wydziale w celu wsparcia studentów w procesie kształcenia powołano ponadto Wydziałowy Zespół ds. Studenckich, w którego skład wchodzi 3 studenci, a przewodniczy Prodziekan Wydziału Sztuki. Wydziałowy Zespół ds. Studenckich dostarcza studentom opinie dotyczących programów kształcenia, studenckiego ruchu naukowego i artystycznego oraz systemu stypendialnego – Zespół ten uczestniczył z głosem doradczym w weryfikacji wniosków o stypendia: socjalne oraz stypendia za wybitne osiągnięcia naukowe i artystyczne.

6.1.9. Funkcjonujący na Wydziale Sztuki, a tym samym na wizytowanym kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” WSZJK uwzględnia gromadzenie, analizowanie i dokumentowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Na Wydziale prowadzącym wizytowany kierunek studiów zgodnie z wewnętrznymi regulacjami gromadzone są i analizowane prace zaliczeniowe studentów (prace pisemne, protokoły z egzaminów, w tym dyplomowych). Wydział gromadzi ponadto dokumentację dotyczącą

wydarzeń artystycznych oraz konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych.

W Jednostce obowiązuje procedura pn. *Dokumentowanie przebiegu studiów od immatrykulacji do momentu zaliczenia ostatniego semestru studiów, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych dostępnych w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOS)* określająca obowiązki użytkowników systemu informatycznego USOS.

Podczas wizytacji Zespołowi Oceniającemu udostępniono m.in. sporządzone co roku sprawozdania dotyczące jakości kształcenia opracowane zarówno na poziomie ogólnouczelnianym, jak i wydziałowym. Powyższe sprawozdania są wyczerpujące i dotyczą m.in. oceny kadry, wniosków z ankietyzacji prowadzonej wśród studentów i absolwentów, oceny realizacji zakładanych efektów kształcenia. Uwzględniają ponadto konkluzje wyrażone w stosunku do zmian w zakresie jakości kształcenia w porównaniu do roku poprzedniego oraz rekomendacje działań planowanych w następnym roku. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika również, że sprawy związane z dydaktyką i jakością kształcenia są omawiane i analizowane cyklicznie podczas comiesięcznych posiedzeń Rady Wydziału Sztuki. Z posiedzeń powyższego ciała kolegialnego (jak również Wydziałowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia) spisywane są protokoły archiwizowane następnie w Dziekanacie. Szczegółowe wyniki badań ankietowych są dostępne do wglądu u Prodziekana. Dokumentacja działań związanych z bieżącym i bezpośrednim monitorowaniem procesu dydaktycznego znajduje się w sekretariacie Instytutu Muzyki.

6.1.10. Dostęp do informacji związanych z programem i procesem kształcenia zapewniony jest przez stronę internetową Uniwersytetu oraz Wydziału Sztuki/ Instytutu Muzyki. Na Wydziale obowiązuje w ramach WSZJK procedura pn.: *Kontrola i ocena strony internetowej Wydziału Sztuki pod kątem informacji z zakresu jakości kształcenia*, m.in. zgodnie z którą za bieżące uaktualnianie spraw dotyczących zagadnień kształcenia na wizytowanym kierunku odpowiada Dyrektor Instytutu Muzyki, za zamieszczanie na stronie raportów z przeprowadzonych badań jakości kształcenia odpowiedzialny jest Przewodniczący WZZJK, natomiast nadzór nad całością procedury sprawuje Dziekan Wydziału.

Udostępniane dane związane z procesem kształcenia na kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” uwzględniają m.in. plany zajęć, zasady przyznawania punktacji ECTS, odbywania praktyk studenckich i pomocy materialnej oraz informacje o organizacji toku studiów oraz działania Samorządu Studenckiego. W zakładce „Jakość kształcenia” zamieszczony jest skład Wydziałowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia, raporty z analizy wyników badań ankietowych: *Jakość realizacji zajęć dydaktycznych* (z różnych semestrów) oraz „*Studia z perspektywy absolwenta - badania ankietowe Wydziału Sztuki UWM*”, a także wewnętrzne regulacje normujące działanie WSZJK na Wydziale w tym Uchwałę Rady Wydziału z grudnia 2014 r. w sprawie *wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia* oraz procedury. Na Wydziale do obsługi dydaktyki wykorzystywany jest system informatyczny USOS, w którym udostępniane są oprócz wyników zaliczeń i egzaminów, sylabusy przedmiotów zawierające m.in. treści zajęć, formy i metody dydaktyczne oraz warunki zaliczenia przedmiotu i punkty ECTS. W ramach działania WSZJK organizowane są przez Prodziekana spotkania ze studentami podczas których omawiane są sprawy dotyczące kwestii kształcenia na poszczególnych kierunkach i funkcjonowania Wydziału. Na Wydziale m.in. w celu lepszej wymiany informacji na temat procesu kształcenia powołano Zespół ds. Studenckich. Wszyscy studenci informowani są też na pierwszych zajęciach z każdego przedmiotu o wymaganiach, jakie muszą spełnić, aby uzyskać zaliczenie. Studenci mają ponadto możliwość zgłoszenia uwag, nieprawidłowości i potrzeb bezpośrednio do prowadzącym zajęcia oraz poprzez przedstawicieli w Samorządzie Studenckim, WZdsZJK lub Radzie Wydziału.

Część informacji dotyczących toku studiów znajduje się też w gablotach umieszczonych

w poszczególnych budynku Wydziału Sztuki (Dziekanat Wydziału i sekretariat Instytutu Muzyki). Wydział ponadto upowszechnia ulotki, plakaty i informatory dotyczące koncertów i różnego rodzaju wydarzeń artystycznych.

6.2. Zgodnie z Zarządzeniem Rektora UWM z 2013 r. oraz wydziałową procedurą pn. Konstruowanie planu studiów i programu nauczania, z zachowaniem przyjętych w uczelni postanowień i wytycznych (ujęta w procedurach WSZJK zatwierdzonych Uchwałą Rady Wydziału Sztuki z grudnia 2014 r.), za projektowanie efektów kształcenia i ich zmian odpowiadają: Wydziałowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia, Wydziałowa Komisja ds. Dydaktycznych i Dyrektor Instytutu Muzyki.

Na Wydziale Sztuki działania Zespołu ds. Jakości Kształcenia obejmują: ocenę planów i programów nauczania, ocenę egzaminów dyplomowych, okresową ocenę kadry naukowo-dydaktycznej, przeprowadzanie anonimowej ankiety studenckiej. Zespół dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia procesu kształcenia.

Udział studentów oraz kadry naukowo-dydaktycznej jako interesariuszy wewnętrznych to przede wszystkim ocena jakości kształcenia oraz dążenie do realizacji określonych zadań związanych z modyfikacją programów kształcenia. Powyższe problemy są prezentowane podczas posiedzeń Rady Wydziału, WZZJK oraz Wydziałowej Komisji ds. Dydaktycznych. Ponadto w lutym 2016 r. została powołana Rada Patronacka Wydziału Sztuki, w której skład wchodzi przedstawiciele instytucji kulturalnych, mediów i edukacji, będący przedstawicielami pracodawców. Ciało to, opiniuje plany i programy kształcenia oraz ocenia kompetencje absolwentów pod kątem możliwości ich zatrudnienia. Efektem współpracy są pisemne opinie członków Rady Patronackiej na temat efektów kształcenia zakładanych dla wizytowanego kierunku. Zebrana dokumentacja jest analizowana przez poszczególne zespoły w celu sformułowania wniosków.

Wydział opracował również anonimowe ankiety skierowane do absolwentów obejmujące ich opinie na temat stopnia osiągnięcia efektów kształcenia. Na podstawie tych ankiet Przewodniczący WZZJK opracowuje raport, który przedstawiany jest Radzie Wydziału.

Prodziekan Wydziału, na podstawie wszystkich opinii sporządza raport ogólny. Następnie podczas obrad Rady Wydziału w październiku dokonuje się analizy zdiagnozowanych problemów i podejmuje decyzje oraz w ramach działań naprawczych sugeruje rekomendacje i zalecenia

Również każdego roku koordynatorzy przedmiotów wypełniają opracowaną przez WZZJK „Kartę oceny osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia”, która jest narzędziem służącym do podsumowania osiągnięcia efektów kształcenia po zakończeniu każdego roku akademickiego

Za zamieszczanie na stronie raportów z przeprowadzonych badań jakości kształcenia odpowiedzialny jest Przewodniczący WZZJK, natomiast nadzór nad całością procedury sprawuje Dziekan Wydziału.

Udostępniane dane związane z procesem kształcenia na kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” uwzględniają m.in. plany zajęć, zasady przyznawania punktacji ECTS, odbywania praktyk studenckich i pomocy materialnej oraz informacje o organizacji toku studiów oraz działania Samorządu Studenckiego. W zakładce „jakość kształcenia” zamieszczony jest skład Wydziałowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia, raporty

z analizy wyników badań ankietowych: „*Jakość realizacji zajęć dydaktycznych*” (z różnych semestrów) oraz „*Studia z perspektywy absolwenta - badania ankietowe Wydziału Sztuki UWM*”, a także wewnętrzne regulacje normujące działanie WSZJK na Wydziale w tym Uchwałę Rady Wydziału z grudnia 2014 r. w sprawie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz procedury.

Skuteczność działania systemu zapewnienia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów potwierdza tabela nr 14 Raportu Samooceny oraz wybiórcza analiza dokonana przez członków Zespołu Oceniającego, przykładowo:

- badania ankietowe wykazały – zdaniem absolwentów – niedostateczne wyposażenie w nowoczesny sprzęt dydaktyczny; kolejne badania nie wykazały tego typu uwag
- celem zwiększenia konkurencyjności na rynku pracy po konsultacjach ze studentami, absolwentami i pracodawcami wprowadzono na II stopniu studiów dwie specjalności; słuszność podjętych decyzji potwierdziła się w praktyce.

3. Uzasadnienie

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie obejmuje istotne aspekty mające wpływ na jakość kształcenia. Wydział zapewnia interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym udział w procesie projektowania efektów kształcenia, jak i dokonywania ich zmian. Nadzór nad procesem zapewniania jakości kształcenia na wizytowanym kierunku pełni przede wszystkim Wydziałowa Komisja Zapewniania Jakości Kształcenia. Zarówno zakres i systematyczność ocen efektów kształcenia w ramach działania Systemu, jak i monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia służy doskonaleniu procesu kształcenia. Proces weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia jest prowadzony przez nauczycieli akademickich na wszystkich formach i rodzajach zajęć dydaktycznych oraz metodami zapewniającymi skuteczną weryfikację stopnia osiągnięcia tych efektów. Wprowadzono i stosuje się też system zapobiegania plagiatom. Jednostka monitoruje losy zawodowe absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia. W ramach przyjętych rozwiązań systemowych weryfikuje się prawidłowość polityki kadrowej poprzez ocenę kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne. Oceniana też jest kadra wspierająca proces kształcenia. Polityka kadrowa jest realizowana jest poprzez systematyczne analizowanie stanu kadry i potrzeb w tym zakresie. Stosowanie ankiet do oceny zajęć dydaktycznych na wszystkich poziomach studiów oraz hospitacji zajęć, umożliwia regularne monitorowanie jakości procesu dydaktycznego. Wyniki tych ocen są brane pod uwagę przy obsadzie zajęć w kolejnych cyklach.

Na Wydziale podejmowane są działania zapewniające odpowiednie warunki kształcenia i organizacji studiów, oraz środki wsparcia dla studentów. Realizowana jest także polityka informowania studentów o sprawach istotnych dla procesu dydaktycznego. W Jednostce dokonywane są analizy m.in. na podstawie wniosków wynikających z ankiet, hospitacji oraz oceny efektów kształcenia. Stworzono narzędzia umożliwiające monitorowanie działania Systemu, opracowywane są też propozycje działań projakościowych. Zdaniem Zespołu Oceniającego funkcjonujący w Uczelni i na Wydziale prowadzącym kierunek „*edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej*” wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia tworzy strukturę pozwalającą na budowę kultury jakości na wizytowanym kierunku oraz stwarza warunki dla zapewnienia systematyczności przeprowadzanych ocen i analiz osiągniętych efektów kształcenia, stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia.

4. Zalecenia

Zespół Oceniający zaleca rozważenie podniesienia pułapu średniej oceny nauczyciela akademickiego dokonywanej przez studentów, będącej przesłanką do przeprowadzenia hospitacji, np. od poziomu 4,0. oraz przyjęcie zasady, że bez względu na średnią ocenę, mogą być nią również niepokojące opinie formułowane przez studentów w rubryce swobodnego komentarza. Podjęcie takich działań może przyczynić się do wcześniejszego diagnozowania niedociągnięć i zapobiec wystąpieniu poważnych nieprawidłowości w przyszłości.

Sugeruje się też uwzględnienie w ramach WSZJK, w zakresie szerszym niż dotychczas, informacji i działań wynikających z tradycji kształcenia artystycznego, np. związanych z monitorowaniem stopnia osiągnięcia efektów kształcenia poprzez organizację przedsięwzięć artystycznych o charakterze otwartym z obecnością interesariuszy zewnętrznych, udział studentów w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach i przesłuchaniach.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

W oparciu o przedstawioną dokumentację, jak i hospitacje zajęć można stwierdzić, że analiza SWOT przedstawiona przez Jednostkę jest zgodna z wynikami oceny przeprowadzonej przez ZO. ZO PKA potwierdza samoocenę w odniesieniu do poziomu merytorycznego, naukowego i artystycznego kadry, koncertującej na estradach w kraju i zagranicą, posiadającej również bogate doświadczenie naukowo-pedagogiczne; dobrze opracowane metody weryfikacji kształcenia.

Wychodząc naprzeciw bieżącym potrzebom środowiska, Jednostka dąży do powołania nowych specjalności. W tych działaniach Wydział upatruje dalszego rozwoju, i podniesienia atrakcyjności studiów. Przykładem może być uruchomienie na II stopniu studiów kierunku *Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* takich specjalności jak: edukacja muzyczna szkolna oraz muzyka estradowa. Ponadto w planach rozwoju Uczelni do roku 2020 planuje się utworzenie na Wydziale Sztuki nowych kierunków o nazwie *realizacja dźwięku i produkcja muzyczna*, oraz *produkcja multimedialna*.

Do słabych stron Jednostka zaliczyła:

1. Słabe umiędzynarodowienie procesu kształcenia
2. Brak wymiany studentów i kadry naukowej z uczelniami zagranicznymi

Dobre praktyki

Do dobrych praktyk wizytowanej Jednostki można zaliczyć:

- funkcjonowanie Wydziałowej Komisji ds. studenckich, która opiniuje podania o stypendium rektora dla najlepszych studentów – w zakresie oceny dorobku artystycznego;
- dostosowywanie planów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy;
- podnoszenie pozycji Instytutu Muzyki poprzez realizowanie przedsięwzięć artystycznych i naukowych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym;
- powiększanie oferty edukacyjnej o nowe kierunki i specjalności.

Za Zespół Oceniający

prof. dr. hab. Joachim Pichura